

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANA BİLİM DALI

ORMAN KÖYLÜSÜNE YAPILAN DESTEKLERİN
BEKLENTİLERİ KARŞILAMA DÜZEYLERİNİN EKONOMİK
VE SOSYAL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(DADAY ÖRNEĞİ)

SEÇİL UZUNHASAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEDA ERKAN BUĞDAY

HAZİRAN - 2022

KASTAMONU

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

Seçil UZUNHASAN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORMAN KÖYLÜSÜNE YAPILAN DESTEKLERİN BEKLENTİLERİ KARŞILAMA DÜZEYLERİNİN EKONOMİK VE SOSYAL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (DADAY ÖRNEĞİ)

SEÇİL UZUNHASAN

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANA BİLİM DALI
DANIŞMAN:DR. ÖĞR. ÜYESİ SEDA ERKAN BUĞDAY

Türkiye ormancılığında önemli bir yeri olan orman köylülerine verilen ORKÖY destekleri üzerine gerçekleştirilen bu çalışma iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde Türkiye’de orman köyleri-köylülerinin iller düzeyindeki dağılımı ve 1974-2020 yılları arasında ORKÖY tarafından verilen desteklerin zamansal değişimi ortaya konulmuştur. Çalışmanın ikinci bölümünde Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinde yer alan orman köylerinden 2015-2021 yılları arasında ORKÖY desteği alan orman köylüleri ile ORKÖY desteği almamış orman köylülerinden oluşan iki farklı grup ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Yapılan anket çalışması ile katılımcıların demografik yapısı, orman algısı, ORKÖY hakkındaki görüşleri, katılımcılara göre orman köylüsü ve hakları hakkındaki görüşlerine ilişkin elde edilen sonuçlar ve önermeler sunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Orman Köylüsü, ORKÖY kredi/destek, Daday

Haziran 2022, 74 Sayfa

ABSTRACT

MSC THESIS

ECONOMIC AND SOCIAL EVALUATION OF THE EXPECTATION LEVEL OF THE SUPPORT TO THE FOREST VILLAGER (DADAY CASE)

SEÇİL UZUNHASAN

**KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SCIENCE
DEPARTMENT OF FOREST ENGINEERING
SUPERVISOR: ASSIST. PROF. DR. SEDA ERKAN BUĞDAY**

This study, which was carried out on the ORKOY supports given to forest villagers who have an important place in Turkey's forestry, consists of two parts. In the first part, the distribution of forest villages-villagers in Turkey at the provincial level and the temporal variation of the supports given by ORKÖY between 1974-2020 are revealed. In the second part of the study, a survey was conducted with two different groups, consisting of forest villagers who received the ORKOY support and forest villagers who did not receive the ORKOY support, from forest villages in the Daday district of Kastamonu province between 2015-2021. The results and suggestions regarding the demographic structure of the participants, their perception of the forest, their views on ORKOY, and their views on the forest villagers and their rights according to the participants are presented by the survey study.

KEYWORDS: Forest villager, ORKÖY credit/support, Daday

June 2022, 74 Page

TEŞEKKÜR

“Orman Köylüsüne Yapılan Desteklerin Beklentileri Karşılama Düzeylerinin Ekonomik ve Sosyal Açıdan Değerlendirilmesi (Daday  rneği)” isimli tez alıŐması Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Y zsek Lisans Tezi olarak hazırlanmıŐtır. Bu alıŐma sürecinde bana her konuda yardımcı olan sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Seda ERKAN BUğDAY’a çok teşekkür ederim. Sayın hocalarım Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR ve Dr. Öğr. Üyesi Tayyibe ALTUNEL’e tezime yapmıŐ oldukları katkılardan dolayı çok teşekkür ederim. Ayrıca üzerimde maddi manevi emeği olan başta aileme, çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim. Tez çalıŐmam sürecinde bana destek olan arkadaşlarımla Kübra BALCI ve Burcu KULAOğLU’na teŐekkürü bir borç bilirim.

Seçil UZUNHASAN

Kastamonu, 2022

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZ ONAYI	ii
TAAHHÜTNAME	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1 Orman Köylüsü ile ilgili Mevzuat	3
1.2 Kaynak Özetleri.....	7
1.2.1 Türkiye’de Orman Köylüsü Üzerine Yapılan Çalışmalar	7
1.2.2 Kastamonu ve Orman Köylüsü Üzerine Yapılan Çalışmalar	16
2. MATERYAL VE YÖNTEM	20
2.1 Materyal.....	20
2.1.1 Kastamonu İli Orman Varlığı	20
2.1.2 Daday İlçesi ve Orman Köyleri	21
2.2 Yöntem	24
3. BULGULAR	26
3.1 Türkiye’de Orman Köylüsü ve ORKÖY Faaliyetleri	26
3.1.1 Türkiye’de Orman Köylüsünün Mekansal Dağılımı	26
3.1.2 Türkiye’de ORKÖY Desteklerinin Zamansal Değişimi.....	29
3.2 Daday İlçesinde Yaşayan Orman Köylüsü ve ORKÖY’den Beklentilerine İlişkin Bulgular	36
3.2.1 ORKÖY Desteklerinden Yararlananların Daday İlçesi Orman Köylülerine İlişkin Bulgular	36
3.2.1.1 Katılımcıların demografik yapısı	36
3.2.1.2 Katılımcıların orman algısına ilişkin bulgular	39
3.2.1.3 Katılımcıların ORKÖY hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular	41
3.2.1.4 Katılımcıların orman köylüsü tanımı ve hakları hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular	49
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	51
5. ÖNERİLER	56
KAYNAKLAR	58
EKLER	63
EK 1 Türkiye’de Orman Köylüsü İle İlgili Mevzuata İlişkin Çizelge	64
EK 2 Daday İlçesine Bağlı 2015-2021 Yılları Arası ORKÖY Kredisi Almış Orman Köylülerinin Anket Soruları	68
EK 3 Daday İlçesine Bağlı ORKÖY Kredisi Almamış Orman Köylülerinin Anket Soruları.....	71
ÖZGEÇMİŞ	74

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1 Kastamonu ili haritası	21
Şekil 2.2 Daday ilçesi haritası.....	21
Şekil 2.3 Daday ilçesi ve köylerinin 2007-2021 yılları arası nüfusları.....	22
Şekil 3.1 Türkiye’de 2013-2020 yılları arasında orman köyü sayısı ve orman köylü nüfusu değişimi.....	26
Şekil 3.2 Türkiye’de orman köylerinin illere dağılımı.....	27
Şekil 3.3 Türkiye’de orman köylülerinin illere dağılımı	28
Şekil 3.4 Türkiye’de illerin orman köyü başına düşen orman köylü sayısı	28
Şekil 3.5 Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında kooperatiflere verilen kredi desteklerinin zamansal değişimi.....	30
Şekil 3.6 Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen dam örtüsü desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı	31
Şekil 3.7 Türkiye’de orman Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen ısıtma-piştirme desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı.....	32
Şekil 3.8 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen fenni arıcılık desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı	32
Şekil 3.9 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen hayvancılık desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı	33
Şekil 3.10 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen ev ve el sanatları desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı.....	34
Şekil 3.11 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen tesis edindirme ve çevirme desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı	34
Şekil 3.12 1974-2020 yılları arasında verilen ferdi desteklerin yıllık toplamının zamansal değişimi.....	35

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Tablo 2.1 Daday ilçesinde yer alan köylerin 6831 sayılı Orman Kanununa ve ORKÖY yönetmeliğine göre orman ile ilişkileri (DOİM, 2021).....	23
Tablo 3.1 ORKÖY destek alan ve destek almayan orman köylülerinin yaş gruplarına dağılımı	37
Tablo 3.2 Katılımcıların eğitim durumları	37
Tablo 3.3 Katılımcıların eğitim durumları	38
Tablo 3.4 Katılımcıların aylık ortalama gelirlerine ilişkin veriler	39
Tablo 3.5 Katılımcılara göre ormanın anlamı	39
Tablo 3.6 Katılımcıların köylerinin çevresindeki ormana bakış açıları	40
Tablo 3.7 Katılımcıların ORKÖY desteklerinden haberdar olma şekilleri.....	41
Tablo 3.8 ORKÖY kredi destekleri alan katılımcıların aldığı desteklere ilişkin veriler.....	42
Tablo 3.9 ORKÖY kredi destekleri almak isteyenlerin tercih ettikleri ORKÖY desteklerine ilişkin veriler	43
Tablo 3.10 ORKÖY desteği olmasa bu projeleri gerçekleştiremeyeceklerini ifade eden katılımcıların nedenlerine ilişkin veriler	44
Tablo 3.11 ORKÖY desteği olmasa da bu projeleri gerçekleştirebileceklerini ifade eden katılımcıların nedenlerine ilişkin veriler	44
Tablo 3.12 Katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin yeniden ORKÖY desteği alma durumlarında tercih ettikleri destekler	45
Tablo 3.13 ORKÖY desteği alan katılımcıların destek aldıktan sonraki görüşleri.....	46
Tablo 3.14 Henüz ORKÖY desteği almayan katılımcıların çevrelerindeki ORKÖY desteği alan orman köylüleri hakkındaki görüşleri	46
Tablo 3.15 ORKÖY desteği alan ve henüz almayan katılımcıların, ORKÖY desteklerinin verilme süreçleri ile ilgili önermelere hakkındaki görüşleri	47
Tablo 3.16 Katılımcılara göre orman köylüsü olabilmesi için gereken özelliklere ilişkin veriler	49

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemleri
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
ORKÖY	: Orman ve Köy İşleri
TOKİ	: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

Kalkınma, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için oldukça önemli bir konudur. Ülke kapsamında kalkınma odaklı yapılan çalışmalar bir bütün halinde gerçekleşse de bölgesel düzeyde çalışmalar da mevcuttur. Bu bölgesel çalışmalardan biri de kırsal kalkınma olarak tanımlanmaktadır (Önal ve Bekiroğlu, 2011). Kırsal alan; ekonomik nitelikteki etkinliklerin daha çok orman ve doğa kaynaklarının değerlendirilmesine bağlı olan alanlardır. Bu nedenle kırsal alanda yapılacak kalkındırma çalışmaları sayesinde ormana yönelik toplumsal talepler de artmaktadır. (Eker ve Nazik, 2017). Hızla gelişen teknoloji ve kentleşme, kırsal alanda ekonomik ve sosyal alanda zayıflıklara yol açmaktadır (Ertuna vd., 2012). Kırsal kalkınma; bu zayıflıkları gidererek sosyal hayatın ve ekonominin canlanmasına katkı sağlamaktadır. Bir başka deyişle *“Kırsal kalkınma, sürdürülebilir doğal kaynak kullanımı esas alınarak çevresel ve kültürel değerlerin korunması ve geliştirilmesi, yerelde farklılaşan sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri, ihtiyaçları, potansiyelleri ve dinamikleri dikkate alarak çok sektörlü yaklaşımla planlanan faaliyetler bütünüdür”* (Önal ve Bekiroğlu, 2011).

Kırsal alanda yaşayan halkın kalkınması hususu her geçen gün önemini artırmaktadır. Türkiye nüfusunun %7,72’si kırsal alanlarda yaşamaktadır (TUİK 2019). Bu oran büyükşehir yasası nedeni (Anonim, 2004) ile köy statüsünden mahalle statüsüne geçen köyler nedeni ile oldukça düşük bir seviyede görülmektedir. Türkiye’de yaklaşık yedi milyon orman köylüsü yaşamaktadır (OGM, 2020). Türkiye nüfusunun yaklaşık %8,3’ü orman içi ve bitişiğinde yaşamakta ve orman ile ilişkileri bakımından ormancılık için önemli bir paydaş olduğu söylenebilir. Öte yandan orman köylüsü yapılan çalışmalarda Türkiye’nin en yoksul kesimi olarak nitelendirilmektedir (Geray 1989; Daşdemir ve Kanburoğlu 2009; Atmış vd. 2010). Ormancılık politikalarının geliştirilmesi sürecinde ormancılık faaliyetlerinin yanında orman köylüsünün kalkınması üzerine de durulmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde orman-insan ilişkilerinin düzenlenmesi ve *“cibal-i mübaha”* kavramının günün şartlarında uygulanabilirliğinin olmaması nedeniyle

gerçekleştirilen hukuki yenilikler; öncelikle 1920 tarihinde 39 sayılı Baltalık Kanunu, ardından 1937 tarihinde yürürlüğe giren 3116 sayılı Orman Kanunu ile başlamıştır. Ancak orman köylüsünün yoksulluğu ve bu sebebe bağlı olarak orman ile olan özellikle düzensiz ilişkileri nedeniyle, devletin orman köylüsünün kalkınmasına, yaşamını devam ettirirken ormanla yasal olmayan ve düzensiz ilişkilerini ortadan kaldırması için birtakım çalışmalar yapmıştır. Öncelikle, orman suçları ve yaptırımları belirlenmiş ve ardından orman köylüsünün, ormandan faydalanmasını yasalar ile düzenlenmiştir (Gümüş, 2018). Bunun yanında devletin orman köylülerinin “kalkınması” odaklı olarak gerçekleştirdiği faaliyetler akılcı bir biçimde yönetebilmesi için 21 Şubat 1970 yılında Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü (ORKÖY), kurulmuş ve bu kuruluş tek elden orman köylülerine finansal destek sağlayan, gelir artırıcı önemler ve destekler sunan bir örgüt olarak görev yapmıştır (Tolunay ve Korkmaz 2005). ORKÖY’ün esas kuruluş amacı; orman köylüsünün sosyal ve ekonomik yapısını iyileştirmek ve bu sayede kalkınmasını sağlamak ve aynı zamanda ormanlar üzerindeki baskısını azaltmaktır (Daşdemir 2002; Önal ve Bekiroğlu 2011; Daşdemir ve Karıcı, 2021). Bu amaçlara ulaşma yolunda, zaman içerisinde orman teşkilatının yapılanmasında meydana gelen değişimlerden ORKÖY’de nasibini almış ve 1982 yılında OGM’ye bağlanmış, 1991 yılında Bakanlık bünyesinde bir genel müdürlük olarak devam etmiştir (Tolunay ve Korkmaz 2005). Bugün Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde Orman ve Köy İlişkileri Dairesi Başkanlığı adı ile orman köylülerinin kalkınmasında destek vermektedirler. Kısaca ORKÖY destekleri olarak adlandırılan bu destekler; orman içinde ve bitişiğinde yer alan orman köylülerine kredi veya hibe olarak verilmektedir.

ORKÖY destekleri aynı zamanda kooperatiflerin ürünlerini pazarlamaları, orman köylülerinin odun ve odun dışı orman ürünleri üretiminin desteklenmesi ve yine orman köylülerinin terk ettikleri taşınmazların kamulaştırılması olarak sıralanabilir (OGM 2019). Orman köylülerinin ekonomik temelli yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmaların ülke ekonomisine olan etkileri yadsınamaz. Öte yandan bu tür desteklerin hem kredi hem de hibe olarak verilmesinde genel olarak toplumda oluşan beklentiler, güven duygusu, yapılan destek sonrası desteğin kullanım biçimi, orman köylüsüne kazandırdıkları sosyal ve ekonomik açıdan incelenmesi gerekmektedir. Nitekim uzun vadede yapılan yatırımların karşılığı alınabilmesi için

devlet kaynaklarının kullanımı ve kullanırken belirlenen amaca yönelik yapılan çalışmalarının sonuçlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle “Orman Köylüsüne Yapılan Desteklerin Beklentileri Karşılama Düzeylerinin Ekonomik ve Sosyal Açıdan Değerlendirilmesi (Daday Örneği)” isimli tez çalışmasında orman köylüsünün yoğun olarak yaşadığı bir bölge olan Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinde yaşayan orman köylüsünün devletin ORKÖY çalışmaları üzerine beklentileri, destek alan orman köylüsünün kazanımları, yeni talepleri, vb. hususlar ve orman-insan ilişkilerinin düzenlenmesi bakımından önemli bir rol oynayan devletin gerçekleştirdiği destek faaliyetlerinin orman köylüsünün beklentilerini tatmin etme düzeyinin değerlendirilmiş çalışmada ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile ORKÖY desteklerin geliştirilmesi, orman köylüsünün kazanımlarının artması ve devletin kalkınma odaklı gerçekleştirdiği faaliyetlerin kalitesinin artmasına katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

1.1 Orman Köylüsü ile ilgili Mevzuat

Türkiye orman varlığının yönetimi ve planlanması hususunda Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yapılan girişimlerin devamı olarak Türkiye Cumhuriyeti döneminde orman-insan ilişkilerinin düzenlenmesi ve ormanların planlanması üzerine çeşitli düzenlemeler getirilmiştir. Bu tez çalışmasında orman köylüsü-orman ilişkilerinin düzenlenmesi adına yürürlüğe giren ve Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazetesinde yayımlanan kanun, yönetmelikler; kronolojik sıra ile listelenmiş ve EK1'de verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete arşivinde yapılan çalışma sonucuna göre “*orman köylüsü*” içeren üç adet kanun ve beş adet kanun maddesi değişikliğine ilişkin kanun bulunmaktadır. 1924-2020 yılları arasında orman köylüsü ile ilgili 1924 yılında yürürlüğe giren 484 sayılı “*Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifâ Hakkı Kânunu*”, bu kanunun ilgili maddelerinde değişiklik yapan bir kanun 1925 yılında yürürlüğe girmiştir. 1983 yılında 2924 sayılı “*Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Yönetmelik*” ve bu kanunun ilgili maddelerinde değişiklik yapılmasına ilişkin iki kanun 1991 ve 1995 yıllarında yürürlüğe girmiştir. 1994 ve 1997 yıllarında; 1991 ve 1995 yıllarında yapılan değişikliklere ilişkin bazı maddeleri Anayasa

Mahkemesi Kararı ile iptal edilmiştir. 2012 yılında yürürlüğe giren 6292 sayılı *“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun”* ve 2013 yılında ilgili kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ilişkin iki kanun yürürlüğe girmiştir.

1976 ve 2020 yılları arasında orman köylüsünün hakları ile ilgili olarak yedi yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliklerden ilki; 1976 yılında, *“6831 Sayılı Kanunun 13. Maddesi B Fıkrası Uyarınca Başka Yere Kaldırılmalarına Karar Verilen Orman Köylülerinin Taşınmaz Mallarının Kamulaştırılması İş ve İşlemlerine Ait Yönetmelik”* tir. Bu yönetmeliğin bazı maddelerinde değişiklik yapan 1978 tarihli yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Orman köylüsünün hakları ile ilgili ikinci yönetmelik 1977 yılında, *“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliği”* ve bu yönetmeliğin bazı maddelerinde değişiklik yapan 1978, 1979, 1990 ve 1995 tarihli dört yönetmelik yürürlüğe girmiştir. 1980 yılında *“6831 Sayılı Orman Kanununun 1906 Sayılı Kanunla Değişik 84. Maddesi Gereğince Hak Sahibi Orman Köylülerine ve Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine Verilecek Pazar Satışı Odun Miktarları Hakkındaki Yönetmelik”* yürürlüğe girmiştir. 1986 yılında *“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik”* ve bu yönetmeliğin bazı maddelerinde değişiklik yapan 1992 tarihli yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Daha sonra 1997 yılında aynı isim ile *“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik”* güncellenerek yürürlüğe girmiştir. 2012 yılında bu yönetmeliğin yerine *“Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik”* yürürlüğe girmiş ve 2013, 2017, 2020 (iki defa) yıllarında yönetmelikte değişiklikler yapılmıştır.

“Orman Köylülerine Faizli Besicilik İşletme Kredilerinin Kullanılması Hakkında Tebliğ (4/5/1995 Tarihli 95/6820 Sayılı Kararname Uyarınca) Tebliğ: 95/1” isimli 1995 tarihli tebliği yürürlüğe girmiştir. 2002 yılında *“Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller”* tebliği yürürlüğe girmiştir. Ardından, 2004 yılında *“Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller”* aynı isim ile yürürlüğe girmiştir. 2004 yılında yürürlüğe giren Tebliğ’de 2004, 2005 (iki defa), 2006, 2007 ve 2008’de değişiklikler yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Dünya Gıda Programı işbirliği ile hazırlanan “*Islah Edilmiş Arazilerin Orman Köylülerince Kullanımı Yoluyla Mera ve Hayvan Yemi Üretimini Geliştirilmesi*” isimli proje 1983 yılında onaylanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete arşivinde yapılan çalışma sonucuna göre “orman köylüsü” içeren 12 Bakanlar Kurulu kararı tespit edilmiştir. Bu kararlardan ilki 1995 yılında yürürlüğe giren “*Hayvancılığın Geliştirilmesi ve Orman Köylülerinin Kalkındırılmasının Sağlanmasına İlişkin Karar*”dır. Diğer 11 Bakanlar Kurulu Kararlar 2012 yılında yürürlüğe giren 6292 Sayılı “*Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun*” Kanun ile ilgili yapılan düzenlemeleri içermektedir.

Ek1’de yer almayan 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı “*Orman Kanunu*” ve 1956 yılında yürürlüğe giren 6831 sayılı “*Orman Kanunu*”nda da aynı şekilde orman köylüsüne verilen haklar ve sübvansiyonlardan bahsedilmektedir. 1982 yılında yürürlüğe giren 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda da orman köylüsüne vurgu yapılmıştır.

3116 sayılı Orman Kanunu’nda; “orman köylüsü” tanımı yer almamakta bunun yerine 18. Madde’ de “*Ormanların içinde veya orman sınırlarına \ köy ortasından ufki hattı müstakim üzerinde beş kilometre uzaklığa kadar bulunan köylüler*” olarak orman köylülerini tanımlamaktadır. Bunun yanında 3116 sayılı Orman Kanununun “*Devlet ormanlarının satılması ve bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi ve bu ormanlara civar köylerin hakları*” başlığı altındaki üçüncü fasılda orman köylülerine verilen haklardan bahsedilmektedir. Bunlar; orman köylülerine verilen zati ihtiyaç hakları, tomruk ve yakacak odun dışındaki ürünleri toplayıp satmak yolu ile geçimlerini sağlayan köylüye tarife bedeli karşılığı bu ürünleri toplama izni ve orman içinde yer alan “*salep, yer mantarı, kitre, çilek, soğan, kocayemiş, alıç*” ve “*ağaçlı yerlerdeki otları*” ücretsiz toplama izni verilmiştir.

1956 yılında yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu’nda; “*orman köylüsü*” tanımı kanunun ikinci fasılının ikinci bölümünde “*II. Orman köylülerinin kalkındırılması ve*

nakledilmesi” başlığında görülmektedir. Bu bölümde yer alan 13. Madde’ de orman köylerini “...devlet ormanları içinde veya bitişğinde bulunup, köylerde veya dağınık yerlerde oturanlar...” olarak tanımlıyor ve geçim sıkıntısı çekenlere devlet desteği verilmesi ile yerlerinde kalkındırılması söz konusu olmayan köylerin nakli üzerinde durulmaktadır. Bunun yanında orman kanununun 2. Maddesinde, köylünün yerleşim yeri ve arazileri, 31., 32., 35. maddelerde orman köylerinin zati ihtiyaç hakları, 34., 36., 37. ve 40. Maddeler orman ürünleri üretimi, vahidi fiyat, tarife bedeli vb. üretim-satış ve orman köylüsü ile ilgili maddelerdir. Orman köylüsünün kalkınmasında önemli bir yeri olan hayvancılığın düzenlenmesi amacıyla madde 17 düzenlenmiştir.

1.2 Kaynak Özetleri

1.2.1 Türkiye’de Orman Köylüsü Üzerine Yapılan Çalışmalar

Türkiye’de orman köylüsü-orman ve orman köylüsü-devlet üzerine yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Tolunay (1992), sosyal ormancılık ile ORKÖY destekleri arasındaki ilişkiyi irdelenmiştir. İnsan ihtiyaçlarının sınırsız olması ve kaynakların yetersiz oluşu değerlendirilip çözümlenmek amaçlanmıştır. Sosyal ormancılık hakkında 1950-1970 yılları arasında ORKÖY projeleri hazırlanmış olup ancak iletişim yetersizliğinden dolayı ormancılıkta teknik sorunları beraberinde getirmiştir. Sonuç olarak ORKÖY bir müdürlük olarak günümüzde de görev yapmakta ve sosyal ilişkilerin düzenlenmesi ve finansal işlemlerde etkin olunması gerekliliği ifade edilmiştir.

Kızıllarslan (1993), ORKÖY kredilerinin uygulanmasına yönelik çalışmada bulunmuştur. Bu çalışmada; Tokat ilinin merkez köylerine 1980 ile 1991 yılları arasında verilen ORKÖY kredilerinin verimli kullanılıp kullanmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Amacın belirlenmesinde ise Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ve Tokat İl Müdürlüğü Destekleme Şubesinden alınan raporlar, kalkınma planları, bilançoları ve yetkililerden alınan bilgiler kullanılmıştır. Alınan bilgiler doğrultusunda Tokat ilinin merkez köylerinde ORKÖY kredilerini düğün masraflarını karşılamada, traktör alımında vb. işlerde harcadıkları için bu kredileri amaca uygun kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi ise orman köylülerinin eğitimsizliği ve kültür eksikliği olduğu belirlenmiştir.

Özkan ve Alkan (1998) çalışmalarında; orman köyleri kalkınma planlarının yapılmasında hazırlık aşamasında plan ölçeğinin belirlenmesini incelemişlerdir. Kalkınma planların plan ölçeğinin belirlenmesi amacına yönelik diskriminant yöntemini uygun görmüşlerdir. Uygulanan yöntem sonucunda Isparta ili orman köylerinin birbirleri arasında anlamlı ve mühim derecede farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. İlçe bazlı yapılan analizin yirmi adet değişken yönünden sınıflandırma başarısı %82 olduğu ve bu yüzden ilçe bazında planlamanın il bazında planlamaya göre daha makbul olduğu açıklanmıştır.

Tolunay ve Özkan (2001), orman köylülerinin yetişme ortamı yöresel sınıflandırma esaslarını incelemişlerdir. Yürütülen çalışmada; kalkınma planlarının orman köylülerine uygunluğu ve kalkınmalarına olan faydalarını belirlemek amaçlı diskriminant yöntemi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda; orman köylülerinin belirlene yirmi adet parametre bakımından birbirlerinden farklılık gösterdiği ortaya konulmuştur. Isparta iline bağlı Eğirdir Gölü Havzası; köylülerin kalkındırılması ile yapılan planların karşılaştırılması bakımından örnek bir çalışma olduğunu belirtmişlerdir.

Tolunay vd. (2002), ORKÖY kalkınma projelerinin hazırlanmasında kullanılabilecek proje değerlendirme kriterlerini irdelemişlerdir. Türkiye'nin 20 milyon hektara yakın orman alanına sahip olduğu ve bu alanlarında yaşayan insanların sayısı ise yaklaşık 8 milyon olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle ormancılıkta gerçekleştirilen uygulamaların başarılı olması orman köylüleriyle ilişkilendirilmiştir. Ancak %55 oranında orman alanlarının verimsizliğinden söz edilmiştir. Böylelikle orman köylüsü ormandan yararlanamamakta ve geçimini sağlayamayarak kalkınmaya katkı sağlayamadığı belirtilmiştir. Tüm bu sorunlara çözüm olarak Orman Bakanlığı destek vererek Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü (ORKÖY) bölümünü kurduğu ve bölümün planlama sorunları ile proje değerlendirme kriterleri yapılan araştırmada tartışılmıştır. Yapılan tartışmada; değerlendirme kriterlerinden olan fayda/masraf oranı birden büyük çıkarsa ORKÖY projeleri kabul edilmekte, tam tersi durumda ise projenin reddedileceği belirtilmiştir. Sonuç olarak tasarlanan projelerin faydaları masraflardan fazla olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Tolunay vd. (2001), orman kaynaklarının yöresel ekonomiye ve kalkınmaya etkilerini incelemişlerdir. İncelemede Isparta ilinin Eğirdir yöresinde yaşamlarını sürdüren orman köylülerinin sosyoekonomik durumları ve kalkınmaya olan etkilerini görmek amaçlanmıştır. Orman kaynaklarının ve ormancılıkta gerçekleştirdikleri uygulamaların katkıları olarak; ormandan temel ve yan ürün sağlanması, ormancılık faaliyetlerinden elde edilen gelir, istihdam sağlanması ve en önemlisi turizmin gelir getirmesi gösterilmiştir. Orman köylülerinin orman kaynaklarından yararlanabilmesi için hem koru ormanlarının hem de baltalık ormanlarının elverişli hale getirilmesi gerektiği ve bunun ise silvikültürel müdahaleyle veya ağaçlandırmalar ile olabileceği

savunulmuştur. Bu tür iyileştirme yöntemleri ve ormandan faydalanmayı en üst düzeye çıkarmak için ORKÖY desteklerine başvurulduğu belirtilmiştir. Böylelikle ormandan istenilen ürün karşılanarak orman köylüsüne katkı sağlanmış olup kalkınmada önemli gelişme sağlanacağı öngörülmüştür.

Daşdemir (2002), ormancılık kooperatiflerinin kırsal kalkınma ve bölge ormancılığına olan etkilerini Kars iline bağlı Sarıkamış ve Erzurum iline bağlı Oltu ilçelerinde yer alan üç orman kooperatifi örneği üzerinde incelemiştir. Yapılan çalışma sonucunda; genel olarak ormancılık kooperatiflerinin beklenen düzeyde ormancılığa ve topluma fayda sağlayamadığı belirtilmiştir. Bunun nedenleri içsel ve dışsal olmak üzere iki temel başlık altında toplanmıştır. Çalışmada kooperatifçiliğin amaçlarına ulaşabilmesi için; yasal düzenlemelere gidilmesi siyasi araç olarak kullanılmaması, kooperatiflerin yönetiminin önemine değinilmiş ve kooperatiflerin denetimi vb. konularda önerilerde bulunulmuştur.

Toksoy vd. (2005), Ordu, Gümüşhane, Giresun Trabzon, Rize, Artvin ve Bayburt illerini kapsayan Doğu Karadeniz Bölgesinde orman ile köylü ilişkilerini incelemiştir. Çalışmada 582 orman köylüsü ile anket çalışması gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda; orman köylüsünün genel olarak uygulanan ormancılık politikalarından memnun olmadığı, orman köylüsünün ekonomik durumunun zayıf ile orman tahribatının ilişkili olduğunu düşündükleri ve orman tahribatının geleceği olumsuz etkiledikleri gibi sonuçlar elde etmişlerdir.

Tolunay ve Korkmaz (2005), ORKÖY kuruluşundan bu yana 35 yıl geçtiği ve bu 35 yıl içerisinde neler gerçekleştirdiğini ortaya çıkarmak istemişlerdir. ORKÖY kurumu birçok sorunla karşılaşmasına rağmen orman köylüsünü kalkındırmaya yönelik faaliyetlerde bulunduğu ve bu faaliyetleri layıkıyla yerine getirebilmesi için bazı eksiklerin giderilmesi gerektiği belirtilmiştir. ORKÖY 1970 yılında kurulmasına rağmen eski randımanı alamadığını, fakat 2003 yılından itibaren emekleyen bir bebeğe benzetilerek nasıl yürümesi gerektiği öğretilmesi ve politik baskılardan uzak tutularak daha başarılı yerlere gelebilen bir kuruluş olacağı öngörülmüştür.

Tolunay ve Alkan (2006), yayım ve tanıtım kavramları kırsal kalkınma alanı üzerine incelemelerde bulunmuşlardır. Kırsal kesimin gelir düzeyi en düşük alanlar olduğu gözlemlenmiştir. Bunun nedeni ormana bağlılığın yanı sıra eğitim düzeyinin düşük olması, kente göçmeleri sebebiyle iş gücünün yetersiz kalması ve köylü ile kurumların işbirliği içerisinde bulunmadıkları açıklanmıştır. Çözüm olarak yayım ve tanıtım metotlarını kullanarak kırsal kesim ile kurumların işbirliği içerisinde olmaları önerilmiştir. Böylelikle karşılıklı fikir alışverişinde bulunarak köylünün ihtiyacı belirlenmiş olup ihtiyaca yönelik politikaların uygulanması kırsal kalkınmaya faydası olacağını belirtmişlerdir.

Solmaz (2007), orman köylülerinin kalkınmasına ilişkin politikaları incelemişlerdir. Bu amaçla; orman köylüsünün yoksulluğu ve orman kaynaklarının kullanımı ile ilişkisi araştırılmıştır. Yaşam şartlarının yetersiz ve kısıtlı kabul edilen orman köylülerine verilen destekler ve uygulanan politikalar göz önünde bulundurularak yoksulluğun önlenmesi amaçlanmıştır. Söz edilen amaca ORKÖY kredilerinin öncülük ettiği belirtilmiştir. ORKÖY kredilerinin faydalarını görebilmek için Muğla ilinin orman köylerini kapsayacak şekilde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket sonucunda az kişinin desteklerden faydalandığı, yeterli ilginin olmadığı bu yüzden de yoksulluğun önlenemediği gözlemlenmiştir.

Alkan ve Toksoy (2008), orman köylerinde sosyoekonomik yapıyı incelemişlerdir. Orman köylüsünün orman ile ilişkisini geçmiş ile bugün şartlarını karşılaştırarak gerçekleşen değişikliklere değinilmiştir. Bu değişiklikleri Trabzon ilinin 68 köyünden 848 kişi ile görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde özellikle kadınlarda yaşlı kesimin okuryazar bile olmadıkları, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar orman işi yaptıklarını, çoğu orman köylüsünün ise sadece köyü kısa süreli vakit geçirecek yer olarak gördüğü kanısına varılmıştır. Genelde köyde yaşayanların yaşlı kesim olduğu bu yüzden de orman işlerinde iş gücü yetersizliği yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle orman köylüsünü ormana yönlendirmek, cezbedici hale getirmek ve kırsal kalkındırma sağlamak için ORKÖY desteklemelerine yönelim sağlandığı gözlemlenmiştir.

Atmiş vd. (2009a) çalışmalarında; Türkiye’de orman içinde yaşayan orman köylülerinin kalkınmasında kooperatiflerin rolü üzerine yoğunlaşmışlardır. Kırsal kesimde yoksulluk ile mücadele eden orman köylüsünün oluşturduğu kooperatiflerin güçlendirilmesinde yapı, eğitim, ürün çeşitliliği, pazarlama, çatışmalar ve liderlik gibi kavramlar üzerine durulması gerektiği vurgulanmıştır.

Atmiş vd. (2010) çalışmalarında; Türkiye’de kırsal kesimde mevcut olan yoksulluğun azaltılması sürecinde orman kooperatiflerini incelemiştir. Çalışmada; “*hukuki ve kurumsal sorunlar ve belirsizlikler*”, “*küçük ölçekli aktiviteler*”, “*sadece ahşap-odun üretim odaklılık*”, “*pazarlama*”, “*düşük eğitim ve öğretim seviyesi*”, “*zayıf liderlik*”, “*kadın katılımının az olması*”, “*çatışmalar*” gibi kısıtlar nedeni ile orman kooperatiflerinin kırsal kalkınmaya yeterli katkısı bulunmadığı belirtilmiştir.

Alkan vd. (2010) sürdürülebilir orman yönetimi üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada; sürdürülebilir orman yöntemi faaliyetlerinin ormandan faydalanma ve sürdürülebilirlik açısından başarıya etkisini ortaya koymuşlardır. Sürdürülebilir orman yönetimi için öncelikle orman köylüsünün yerinde eğitilerek bilinçlendirilmesinin faydalı olabileceği ve teşvik edici bir yöntem olduğu savunulmuştur. Bu hizmete fayda sağlamak için Çevre ve Orman Bakanlığı’na bağlı ORKÖY çalışmalarının da sürdürülebilir orman yönetimi sistemi içerisinde bulunması gerektiğini belirtmişlerdir.

Turan ve Dağdaş (2010), güneş enerjisi ve artan kullanım imkânlarını incelemiştir. Fosil yakıtların kullanılmasıyla oluşan kirliliğin önüne geçilebilmesi için yenilenebilir enerji kaynağı olan güneş enerjisi kullanımını yaygın hale getirmeyi amaçlamışlardır. Böylelikle ısı ve elektrik ihtiyacını doğal yollarla karşılayarak doğa dostu bir yöntem vasıtasıyla milli kalkınma sağlanmış olacağı belirtilmiştir.

Soydan (2010) çalışmasında; Adana iline bağlı beş ilçede (Saimbeyli, Pozantı, Tufanbeyli, Feke ve Karaisalı) toplam 18 köyde ORKÖY kredisi almış 100 orman köylüsü ile anket çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmada ORKÖY desteği alan orman köylülerinin; destekler hakkında bilgiyi çoğunlukla ORKÖY biriminden aldığı, gelecekte süt sığırcılığı ve güneş enerji sistemleri projelerinden faydalanmak

istedikleri, kredi oranlarının beklenilenden düşük olduğu, genel olarak kredi verilme yöntemlerinden memnun olduğu vb. sonuçlar elde edildiği belirtilmiştir.

Önal ve Bekiroğlu (2011), İstanbul ili Şile ilçesi örneği üzerinde orman köylülerine verilen destekleri incelemişlerdir. ORKÖY çalışmaları ile sürdürülebilir orman yönetiminin birbiriyle olan ilişkilerini ortaya çıkartmak amaçlamışlardır. Bu nedenle anket çalışması yaparak sosyoekonomik yönden ORKÖY desteklerinin orman köylüsüne fayda sağladığı belirtilmiştir. %70 oranında genel ORKÖY çalışmalarından memnun olduğu gözlemlenmiştir. Memnuniyetsiz kısmın ise kredi düzeyinin düşüklüğü, uygun kredilerin seçilmemesi ve kura seçimlerinin uygun olmadığı belirtmişlerdir.

Özsan (2011) çalışmasında; Kahramanmaraş'a bağlı Karaşar Kasabası ile Saray ve Köşeler Köyleri örnek seçilerek ve hızlı kırsal kalkınma tekniği kullanılarak köylerde kalkınma konusu üzerine durmuştur. Çalışma sonucunda; köylerde kalan nüfusun çoğunluğu orta ve ileri yaşta insanlar ve bu insanların %45'lik kısmı harici okuma yazma bilmediği, genç kesim ise geçim sıkıntıları ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak istihdam ve şartlar sağlanmadığı için merkezi kısımlara göç ettiği belirtilmiştir. Bu konuyla ilgili eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve kooperatiflerin daha aktif kullanılması önerilerinde bulunulmuştur.

Alkan ve Demir (2013) çalışmasında; kooperatif kuruluşlarının köyler için özellikle de orman köyleri için önemine, faydalarına ve yetersiz görülüp geliştirilmesi gereken yönlerine gerekli verilerle desteklenerek değinilmiştir. Köylerdeki eğitim seviyesinin gelişmemesi ve hükümetlerin yeterli düzen ve özeni göstermemesinden kaynaklı planlama ve uygulama eksiklikleri detaylı olarak vurgulanmıştır.

Sıralı vd. (2013), Türkiye'deki arıcılık desteklemelerini incelemişlerdir. Arı üretimini arttırmak amaçlı birçok desteğin verildiğinden söz edilmiştir. Ekonomik şartlar altında istihdam sağlayıp yerli üretim sağlanarak yaşam düzeyinin arttırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla birlikte arıcılık sektöründe gelişim ve verimli kullanım ile ülke olarak da kalkınma sağlanacağı açıklanmıştır. Fakat bu desteklerin 2000 yılına kadar maliyetli olduğu için başarılı olmadığından bahsetmişlerdir.

Alkan (2014), Trabzon ili örneği üzerinde orman köylerinin nüfusundaki azalmanın ormancılık uygulamalarına olan etkisi üzerine çalışmıştır. Çalışma sonucunda; Trabzon orman köylerindeki orman köylü nüfusundaki azalmanın ormanlar üzerindeki baskıyı azalttığı, buna karşılık üretimde işgücü temini sorunları ile karşılaştığını belirtmiştir. Bunun yanında günün ısınma ve yakıt alternatiflerinin orman köylülerinin ormandan yakacak odun teminini azalttığı belirtilmiştir.

Ulusoy vd. (2014), ormanlardan çok yönlü yararlanmanın işletme düzeyinde değerlendirilmesini irdemişlerdir. Ormanın halk ile uyumu göz önünde bulundurularak ormandan çok yönlü faydalanmanın etkilerini belirlemek ve bu faydalanmaların ormana katkısını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik ise Muğla iline bağlı Köyceğiz Orman İşletme Müdürlüğü verileri, uygulamaları, arazi çalışmaları ve paydaş görüşleri alınmıştır. Gerek istihdam sağlama konusunda gerek ise ihtiyaçları karşılayan ormanlara sahip Köyceğiz ilçesi; ormanların sürdürülebilirliği konusunda destekçi ve geçim kaynağı olan bir yer olduğu açıklanmıştır. Böylelikle kırsal kalkınma sağlanmış olduğu belirtilmiştir.

Daşdemir ve Yılmaz (2016), Türkiye’de ORKÖY faaliyetlerinin sürdürülebilir kalkınmaya üzerine etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla gerçekleştirdikleri çalışmada; Samsun ili köylerinde ORKÖY tarafından verilen krediler ve dağılımı, ORKÖY’ün gerçekleştirdiği diğer faaliyetler, ORKÖY kredisi alan köylünün sosyoekonomik durumları, halkın gözünde ORKÖY faaliyetlerinin durumu ve ORKÖY faaliyetlerinin ormancılık çalışmalarına etkisi ortaya konulmuştur. Çalışma sonucunda; ORKÖY desteklerinin %59’unun ekonomik amaçlı, %41’inin ormanlar üzerine olan etkiyi azaltma amaçlı olduğunu, ORKÖY desteği alan köylülerin orta yaşın üzerinde eğitim seviyelerinin düşük genel olarak yoksul kesim olduğu tespit edilmiştir. ORKÖY faaliyetlerinin genel olarak orta-iyi düzeyde olduğu, yapılan analiz sonucunda ORKÖY faaliyetlerinin %50-75 düzeyinde etkili ve başarılı olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanında ORKÖY faaliyetlerinin sürdürülmesinde uzman bir ekip ile örgütlenerek çalışılması gerektiği önermişlerdir.

Yetiş ve Özden (2017) çalışmalarında; orman köylüsünün hakları araştırılmış ve bu hakları gözeterek ORKÖY politikalarının amacına uygunluğunu değerlendirmişlerdir.

Bu amaç doğrultusunda ülkenin ulusal refah seviyelerine çıkarılması için topyekûn kalkındırma çalışmaları düşünülmüştür. Araştırmanın sonucunda; verilen krediler göz önünde bulundurularak orman köylüsünü sosyal ve ekonomik durumunun hâlâ istenilen düzeyde olmadığı belirtilmiştir.

Daşdemir ve Yıldırım (2018), ORKÖY faaliyetlerinin sürdürülebilir kırsal kalkınmaya etkilerini Kütahya ili örneği üzerinde incelemiştir. Çalışmada 2012-2016 yılları arasına ilişkin veriler kullanılmış olup, toplam 325 orman köylüsü, 15 muhtar ve 45 orman idaresi çalışanı ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda; ORKÖY kredilerinin genel olarak ekonomik tabanlı olduğu, destek alan orman köylülerinin çoğunluğunun ilköğretim mezunu ve okuryazar olmadığı, ORKÖY birimlerinin bilgilendirme düzeyi, yeterliliği, vb. hususlarda yeterli olduğu, bölgede göç ve işsizliği önleme hususunda ORKÖY faaliyetlerinin orta-iyi düzeyde olduğu vurgulanmıştır. Orman köylerinde tarım ve hayvancılığın desteklenmesi hususunda önerilerde bulunulmuştur.

Tonyalı (2019), Kırsal alanda kullanılan güneş enerjili ısıtma sistemlerinin yakacak odun kullanımı üzerine etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda ısınma amaçlı kullanılan yakacak odun tüketimine bir etkisinin olmadığı ancak; yemek pişirme ve su ısıtma amaçlı yakacak odun kullanımının azaldığını belirtmiştir.

Günşen ve Atmış (2020), Türkiye Cumhuriyeti kalkınma planlarını incelemiştir. Çalışmada orman köylüsü ile ilgili politikaların zamansal değişimini ortaya konulmuştur. Bu incelemede 1963-2019 yılları arasında gerçekleştirilen 11 adet kalkınma planına içerik analizi uygulanmıştır. Uygulamanın amacı; zor yaşam şartlarında yaşayan orman köylüsünün gelişimini sağlayarak ülke kalkınmasına sağladığı etkileri açığa çıkartılmasıdır. Sonuç olarak yapılan kalkınma planlarında orman köylüsüne olan ilgi giderek azaldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle orman köylüsü gelişim sağlayamayarak ülke kalkınmasına katkıda bulunamadığını açıklamışlardır.

Daşdemir ve Köse (2021), ORKÖY faaliyetlerinin sürdürülebilir orman üzerindeki etkisini İstanbul ili örneği üzerinde incelemiştir. Yapılan çalışmada; 2012-2016

yılları arasında ORKÖY desteği alan 121 orman köylüsü ve 26 orman idaresi personeli ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda; ORKÖY faaliyetleri ve bilgilendirmeler ile ormandan yakacak odun kullanımı/tüketimi arasında ters yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca; ORKÖY desteği alan katılımcıların çoğunluğu ilk-ortaokul mezunu, yaklaşık üçte birinin sosyal güvencesi bulunmamaktadır. ORKÖY faaliyetlerinin sürdürülebilir orman yönetimine orta düzeyde etki ettiği; ORKÖY desteklerinin işsizliği önlemeye olan etkisinin orman köylülerine göre oldukça az-düşük olduğu belirtilmiştir.

Daşdemir ve Karcı (2021), Karabük iline bağlı Yenice ilçesi sınırları içinde yer alan orman köylerinde yaşayan 123 orman köylüsü ile anket çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmada; ormancılık kooperatifleri üzerine “farkındalık”, “memnuniyet”, “yeterlilik”, “etki düzeyi”, “yönetim anlayışı”, “ilişkiler” ve “beklentiler” gibi başlıklar altında genel anlamda orman köylülerinin algı ve beklentileri ortaya konulmuştur. Çalışma sonucunda; kooperatifler üzerine orman köylülerinin beklentilerinin yüksek olduğu; kooperatif üyeliğinin sorulara verilen cevaplarda önemli bir etken olduğu, kooperatiflerin orman işi ile sınırlandığı vb. sonuçlara vardıkları görülmüştür.

Çakır ve Tonyalı (2021), Gümüşhane ilinde bulunan 21 orman köyünde ORKÖY desteği alan 70 hane ile gerçekleştirdikleri görüşmelerde; orman köylerine ORKÖY desteği ile verilen güneş enerji panellerinin kullanımının yakacak odun tüketimindeki değişime olan etkisi ortaya konulmuştur. Yapılan görüşmeler sonucunda; yemek pişirme ve sıcak su temini için kullanılan yakacak odun miktarının azaldığı tespit edilmiştir. Bu sonucun ormanlarda karbon birikimine olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir.

Ağırman (2021), Trabzon ili Maçka ilçesinde yer alan ve ORKÖY desteği alan orman köylerinde çalışmasını gerçekleştirmiştir. Çalışmada ORKÖY desteği alan 158 orman köylüsü ile anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Çalışmada; genel olarak destekleri alan orman köylülerinin “orman köylüsü” olmaktan memnun oldukları, gelir kaynaklarının çeşitlilik arz ettiği, hayvancılığın orman köylüsü için önemli bir gelir kaynağı olduğu, buldukları köyden göç etme eğiliminde olmadıkları, ORKÖY

desteği alanların yaklaşık beşte birinin destek sayesinde gelirlerinde artış olduğu, vb. sonuçlar elde edildiği belirtilmiştir.

1.2.2 Kastamonu ve Orman Köylüsü Üzerine Yapılan Çalışmalar

İbret (2010) Kastamonu ili üzerine gerçekleştirdiği çalışmada; Kastamonu'nun 1927'li yıllarında en fazla nüfusa sahip illerden biri olduğunu ancak iç göçler sebebiyle 1950 yılından itibaren nüfusunun azalmaya başladığını ifade etmiştir. Bunun nedeni olarak toprak yapısının iyi olmaması, çevre koşulları, tarım ve hayvancılık bakımından yetersiz olması başta geldiğini belirtmiştir (İbret 2010). Orman köylerinin bulunduğu alanların olumsuz koşulları köylülerin yerinde kalkınmalarını oldukça güçleştirmektedir. Bu nedenle Kastamonu ilinde hem çok fazla göç olması hem de tarım arazilerinin yetersizliği sebebiyle kırsal kesimde yaşayan halkın kalkınması odaklı faaliyetler gerçekleştirilmiştir. (Gökçe ve Akyıldız 2010). Kastamonu ili orman köyleri üzerine yapılan çalışmalara aşağıda örnek verilmiştir.

Atmış vd. (2009b), Kastamonu ilinde orman köylüleri tarafından kurulan kooperatiflerin ormancılığa etkileri üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada; Kastamonu ilinde faaliyet gösteren 71 kooperatif başkanı ile anket çalışması gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda, kooperatiflere katılımın %59'unu katılımcıların orman planlama ve uygulamalarına katılım, kooperatiflerin çalışma alanları üzerindeki hakların artırılmasının ve kooperatif içi ve devlet-kooperatif arasındaki uyumun artmasının kooperatif üyeliğine katılımı artıracığını belirtmişlerdir.

Aydın ve Aydın (2011), Kastamonu iline bağlı Küre ilçesinde orman köylülerini tatmin edecek iş imkanlarının bulunmaması nedeniyle göç ettiklerini belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda bu göçler sonucu arazi kullanımında değişiklikler meydana geldiğini ifade etmişlerdir.

Özden ve Erkan Buğday (2015) çalışmalarında; Kastamonu ilinin Karadeniz'e komşu altı ilçesinde nüfus projeksiyonu yapmışlardır. Yaptıkları nüfus projeksiyonuna göre; gelecekte orman üretim işinde çalışacak orman köylüsünün nüfusunun azaldığını vurgulamışlardır.

Erkan Buğday ve Özden (2017), Kastamonu ilinde 1965-2013 yılları arasında köylerde meydana gelen göç ile köy yerleşim yerlerinin bakı, eğitim, yükselti, il ve ilçe merkezlerine uzaklıkları arasında bir ilişki olduğunu ayrıca Kastamonu merkezinden uzaklaştıkça göç veren köylerin göç verme yüzdelerinin arttığını ortaya koymuşlardır.

Eker ve Nazik (2017), Kastamonu ili Pınarbaşı ilçesinde gerçekleştirdikleri çalışmada; köylerde ekonomik durumların sosyal yaşamlara olan etkisi iki farklı teknik olan anket tekniği ve ki-kare testi kullanılarak anlamlı bağlantılar kurularak aktarılmıştır. Buna göre gerçekleşen suçlarla öğrenim düzeyi arasında ve buna bağlı olarak köy halkının ekonomik durumu ile göç oranları arasında mantıklı bağlantılar bulunmaktadır. Bununla alakalı kırsal kalkınmaya fayda sağlayabilecek öngörüler sunulmuştur.

Bulut (2018) çalışmasında; Kastamonu ilinde yaşayan orman köylüsünün 1970'lerden 2000'ler arasında sosyal ve ekonomik değişimleri ile bununla ilişkili olarak orman varlığı değişimini ortaya koymuştur. Çalışmasında Kastamonu ilinin çeşitli ilçelerinde yer alan orman köylerinde toplam 401 orman köylüsü ile anket çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışmada 1970'lerin sosyal ve ekonomik yapısını ortaya çıkarabilmek amacıyla katılımcılar en az 55 yaş ve üstü olarak belirlenmiştir. Çalışmada, 70'lerde her köyde ilkokul olması nedeniyle ilkokul mezunu oranının yüksek olduğu, sonraki yıllarda okulların kapatılmasının dezavantajlarının görüldüğü, genel olarak Kastamonu ilinde orman köylüsünün gelir kaynağı olarak önceliğinin tarım, sonra hayvancılık geldiği, yaş ortalaması yüksek olan örneklem grubu için ormancılık faaliyetlerinin yorucu ve zor olduğu, bölgede 70'lere kıyasla kişi başına düşen hayvan sayısının azaldığı, ORKÖY kredilerinden katılımcıların çoğunun yararlanmadığı, ahşap malzemeye olan talebin azaldığı vb. sonuçlara vurgu yapılmıştır. Bunun yanında 70'lerden 2000'lerin başına kadar ormanlık alanların azaldığı buna karşılık 2000'lerin başından itibaren orman varlığının arttığı ifade edilmiştir.

Coşgun (2018), Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan iller üzerine gerçekleştirdiği çalışmada; nüfus, tarım alanları ve nadasa bırakılan alanlar ile büyükbaş hayvancılık arasında anlamlı ilişkiler tespit etmiştir. Buna bağlı olarak bu bölgede yaşayan nüfusun yaşı ile ilişkili olarak çeşitli gelir kaynakları önermelerinde bulunmuştur. Bu önermeler ile köylünün kırsalda desteklenmesine katkı sağlanacağı belirtilmiştir.

Altunel ve Ölmez (2019) çalışmalarında, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde 2016-2017 yılları arasında arıcılık sertifikası almış orman köylülerine ORKÖY tarafından arı kovani desteği sağlanmış 80 orman köylüsü görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda; arıcılık eğitiminin yetersiz olduğu, bu işi yapan orman köylülerinin sosyoekonomik yönden etkilendiği ancak kalkınma açısından diğer arı ürünlerinin de üretiminin önemli olduğu belirtilmiştir.

Coşgun (2019) çalışmasında; Batı Akdeniz ve Batı Karadeniz bölgelerinde Orman Genel Müdürlüğüne bağlı Orman Köy İlişkileri Daire Başkanlığı tarafından orman köylülerinin desteklenmesine ilişkin projelerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, mantolama, fırınlı soba ve oda ısıtıcısı ile desteklenen güneş enerji sistemlerinin orman köylülerinin yakacak odun tüketimini azaltabileceği belirtilmiştir. Bu tür faaliyetlerin ekonomik analizlerinin yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Guloglu vd. (2021), Daday Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde yer alan orman köylerindeki nüfus değişimi, orman yol miktarındaki değişim ile orman suçları arasındaki ilişkiyi ortaya koyulmuştur.

Mercimek (2019), Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içinde yer alan Küre ve Taşköprü İşletmelerinde 235 köyde toplam 807 kişi ile orman suçları, cezalar ve bilinç düzeyi vb. konular üzerine görüşmeler yapılmıştır. Çalışma sonucunda, suç oranlarının düşük olmasının yörede genç nüfusun az olması ile ilişkilendirilebileceği, yöre halkının orman suçlarının azaltılması konusunda bilinçlendirmenin, caydırıcı önlemlerin alınması gibi önerilerde bulunduğu tespit edilmiştir. Orman suçlarının temelinde gelir yetersizliği vb. durumların olması nedeniyle orman köylülerinin kalkınmasının suç oranlarını azaltıcı bir önlem olarak değerlendirilmiştir.

Cesur (2021), Kastamonu ili orman köylerinde yaşayan ve orman işçiliği yapan kadınlar üzerine çalışmasını gerçekleştirmiştir. Çalışmada, Kastamonu ilinde çeşitli ilçelere bağlı orman köylerinde toplam 523 kadın ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda; orman köylerinde anket çalışmasına katılan kadınların yarıdan fazlasının 50 yaş üstü olduğu, yaklaşık beşte birinin okuryazar

olmadığı, kadınların çoğunun ev hanımı olduğu, kadınların yarısından fazlasının sosyal güvencesinin olmadığı, ORKÖY desteklerinden güneş enerji sistemlerine olumlu yaklaşımları tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma sonucunda kadınların; son yıllarda su kaynaklarında azalma, yağışta düzensizlik ve elde edilen mahsulün dayanıksızlığına vurgu yaptıkları belirtilmiştir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Kastamonu ili Daday ilçesinde yaşayan orman köylüsünün ORKÖY desteklerinden beklentileri ve beklentilerinin ekonomik ve sosyal yönden karşılanması ile ilgili olarak yapılan değerlendirmelerin ortaya konulması amacı ile gerçekleştirilen bu çalışmada kullanılan materyal ve yöntem bu bölümde açıklanmıştır.

2.1 Materyal

Türkiye’de orman köyünün en fazla olduğu il olan Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinde yaşayan orman köylüleri bu çalışmanın materyalini oluşturmaktadır. Çalışma iki başlık altında gerçekleştirilmiştir. Birinci bölümde, Türkiye’de yaşayan orman köylülerinin dağılımı ortaya konulmuştur. İkinci bölüm ise; Kastamonu ili Daday ilçesinde yaşayan ve belirli bir dönem aralığında ORKÖY desteği alan ve daha önce ORKÖY desteği alamayan orman köylüleri ile yapılan anket çalışması sonuçlarının değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Bu çalışmada Orman Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı istatistiksel veriler, Daday Orman İşletme Müdürlüğü (DOİM, 2021) verileri ve Daday ilçesinde yaşayan orman köylüleri ile gerçekleştirilen anket çalışması sonucu elde edilen veriler, veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Çalışmanın literatür bölümünde yerli ve yabancı kitap, makale, tez vb. bilimsel nitelikte hazırlanmış dokümanlardan faydalanılmıştır.

2.1.1 Kastamonu İli Orman Varlığı

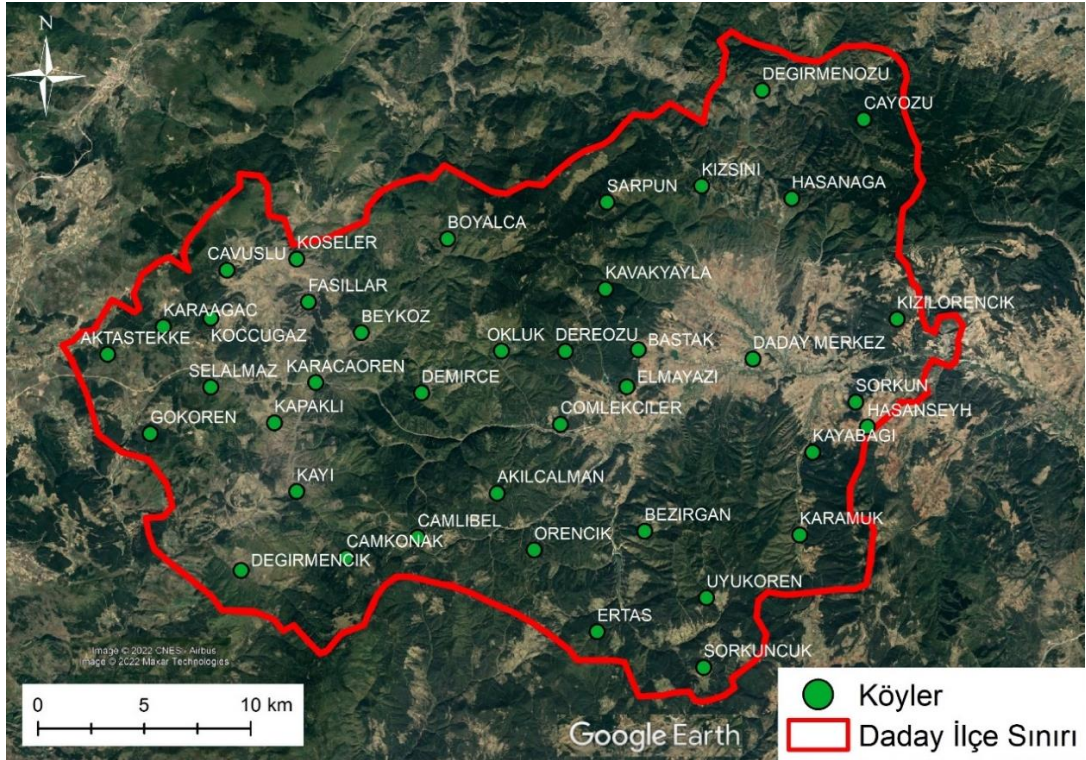
Kastamonu ili Türkiye’nin kuzeyinde yer alan (Şekil 2.1) hem orman varlığı hem de orman köy yoğunluğu nedeniyle ormancılık açısından oldukça önemli bir il olması nedeniyle çalışma alanı olarak tercih edilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü (OGM) 2020 istatistiksel verilerine göre; Türkiye’de Kastamonu ili 873.651 hektar ormanlık alanı ile en büyük Antalya’dan sonra ikinci ildir. Bununla beraber Kastamonu ili 142.018.012 m³ orman serveti ve 4.229.745 m³ artım ile Türkiye’de ilk sırada yer alan ildir. Kastamonu ilinde 1022 orman köyü ve bu köylerde toplam 131.900 orman köylüsü yaşamaktadır (OGM, 2020).

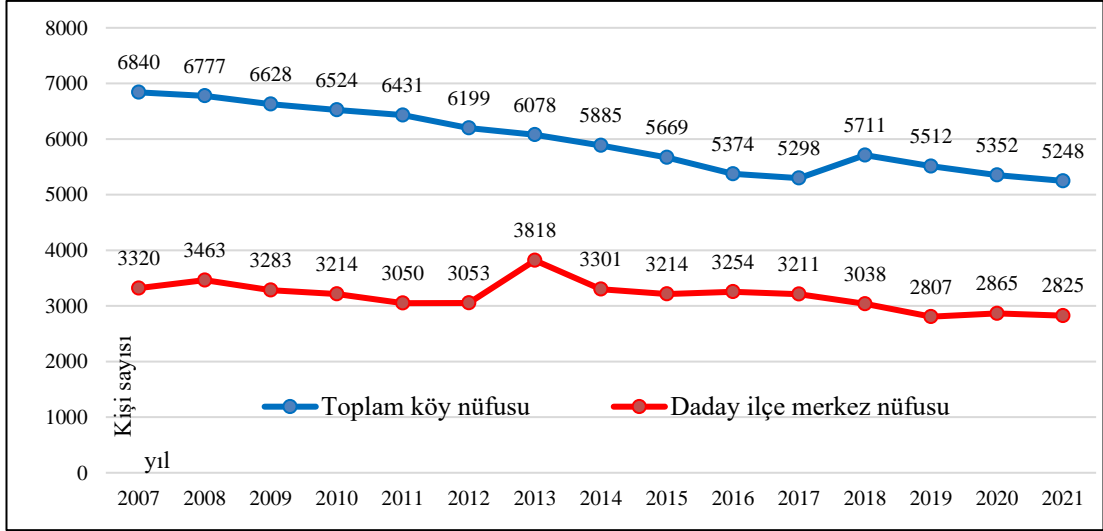
Şekil 2.1 Kastamonu ili haritası

2.1.2 Daday İlçesi ve Orman Köyleri

Daday ilçesi Kastamonu ilinin batısına yer alan bir ilçedir (Şekil 2.2). Daday ilçesi sınırlarında 60 köy bulunmaktadır. Daday ilçesinde yer alan köylerin ve ilçe merkezinin 2007-2021 yılları arasındaki nüfus değerleri Şekil 2.3’de verilmiştir.

Şekil 2.2 Daday ilçesi haritası

Şekil 2.3 Daday ilçesi ve köylerinin 2007-2021 yılları arası nüfusları

Daday ilçesine bağlı 60 köy aynı zamanda orman köyüdür. Orman köylerinde ve bu köylerin bağlı olduğu ilçede 2007-2021 tarihleri arasında dışarıya göçler devam etmektedir.

Orman Kanununun 31. maddesinde “Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde...” yer alan ibareye göre sınırları içinde verimli orman alanı bulunan köyler “31. Madde köyü” olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanında; Orman Kanununun 32. Maddesinde “Mülki hudutları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köylerde...” yer alan ibareye göre sınırları içinde verimsiz orman alanı bulunan köyler “32. Madde köyü” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlara göre, Daday ilçesinde yer alan köylerin 6831 Sayılı Orman Kanununa göre orman ile ilişkileri Tablo 2.1’de verilmiştir.

1997 yılında yürürlüğe giren “Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik’e göre orman köyleri orman içi ve orman bitişiği olarak ikiye ayrılmaktadır. Yönetmelikte orman içi köy tanımı “Evlerin toplu bulunduğu yerleşim alanlarından itibaren aralıksız olarak devam eden arazi topluluğu dört yönden ormanlarla çevrili olan köyleri” ve orman bitişiği köy tanımı “Köylerin toplu bulunduğu yerleşim alanından itibaren aralıksız olarak devam eden arazi topluluğu, bir, iki veya üç yönden ormanlara bitişik olan köyleri ve beldeleri” olarak tanımlanmaktadır. Daday ilçesinde yer alan köylerin özetle ORKÖY açısından orman ile ilişkileri Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1 Daday ilçesinde yer alan köylerin 6831 sayılı Orman Kanununa ve ORKÖY yönetmeliğine göre orman ile ilişkileri (DOİM, 2021)

Sıra no	Köyün adı	OGM		ORKÖY		Sıra no	Köyün adı	OGM		ORKÖY	
		31. Mad.	32. Mad.	Orman içi	Orman kenarı			31. Mad.	32. Mad.	Orman içi	Orman kenarı
1	Akılçalman	*		*		31	Gökören	*		*	
2	Akpınar	*			*	32	Görük	*			*
3	Aktaştekke	*		*		33	Hasanağa	*		*	
4	Alipaşa	*		*		34	Hasanşeyh	*		*	
5	Arabacılar	*			*	35	İnciğez	*			*
6	Bağışlar	*			*	36	Kapaklı	*		*	
7	Basdak	*			*	37	Karaağaç	*		*	
8	Bayır	*			*	38	Karacaağaç	*			*
9	Bayramlı		*		*	39	Karacaören	*		*	
10	Beykoz	*		*		40	Karamuk	*		*	
11	Bezirgan	*		*		41	Kavakyayla	*		*	
12	Bolatlar	*			*	42	Kayabağı	*			*
13	Boyalca	*		*		43	Kayı	*		*	
14	Boyalılar	*			*	44	Kızılörencik	*			*
15	Budaklı		*		*	45	Kızınsini	*		*	
16	Çamkonak	*		*		46	Koççuğaz	*		*	
17	Çamlıbel	*		*		47	Köşeler	*		*	
18	Çavuşlu	*		*		48	Küten	*			*
19	Çayırılı		*		*	49	Okluk	*		*	
20	Çayözü	*		*		50	Örencik	*		*	
21	Çömlekçiler	*			*	51	Sarıçam	*			*
22	Davut		*		*	52	Sarpun	*		*	
23	Değirmencik	*		*		53	Selalmaz	*		*	
24	Değirmenözü	*		*		54	Siyahlar	*			*
25	Demirce	*		*		55	Sorkun	*		*	
26	Dereköy	*			*	56	Sorkuncuk	*		*	
27	Dereözü	*		*		57	Tüfekçi	*			*
28	Elmayazı	*			*	58	Uzbanlar	*			*
29	Ertaş	*		*		59	Üyükören	*		*	
30	Fasıllar	*			*	60	Yazıcımeydan	*			*

Daday ilçesi sınırlarında yer alan 60 orman köyünün 56'sı 31. madde köyü, 4 tanesi 32. madde köyüdür. Bu köylerin 34'ü orman içi köy ve 26'sı orman kenarı köy olarak nitelendirilmektedir.

2.2 Yöntem

Çalışma iki ana başlıktan oluşmaktadır. Birinci bölüm “Türkiye’de Orman Köylüsü ve ORKÖY Faaliyetleri” başlığı altında ikinci bölüm “Daday İlçesinde Yaşayan Orman Köylüsünün ORKÖY’den Beklentileri” başlığı altında verilmiştir.

Birinci bölüm iki alt başlıktan oluşmakta ve Türkiye’de orman köylüsü ve ORKÖY faaliyetleri değerlendirilmiştir. Türkiye’de orman köylü nüfusu ve orman köylüsünün mekânsal dağılımını ortaya koymak amacıyla coğrafik bilgi sistemlerinden (CBS) faydalanılmıştır. Bu amaçla ArcGIS 10.3 TM paket programı kullanılmıştır. Türkiye’de orman köylüsünün dağılımı il düzeyinde ele alınmış ve il düzeyinde orman köy ve orman köylüsü sayısı mekansal olarak ortaya konulmuştur. İl düzeyinde orman köyü ve orman köylü sayısına ait veriler OGM’nin resmi internet sitesinden temin edilmiştir.

Türkiye’de 1974-2020 tarihleri arasında gerçekleşen ORKÖY faaliyetleri kooperatif destekleri ve ferdi destekler olarak iki ana başlık altında incelenmiştir. Kooperatif destekleri zamansal değişimi grafik üzerinde ortaya konulmuştur. ORKÖY desteklerinin proje düzeyinde 1974-2020 yılları arasındaki destek alan kişi sayısı ve kişi başı verilen destek miktarının zamansal değişimi ve trendi ortaya grafik üzerinde ortaya konulmuştur.

İkinci bölümde; Daday ilçesinde yaşayan orman köylüsünün ORKÖY’den beklentilerine ilişkin veriler anket yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular; katılımcıların demografik yapısına ilişkin bulgular, katılımcıların orman algısına ilişkin bulgular, katılımcıların ORKÖY hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular, katılımcıların orman köylüsü tanımı ve hakları hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular başlıkları altında verilmiştir.

Çalışmada Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinde 2015-2021 yılları arasında ORKÖY desteği alan orman köylülerinin listesi Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı ORKÖY Şube Müdürlüğünden temin edilmiştir. Çalışmada ORKÖY desteği alan 97 orman köylüsü ile EK2’de yer alan anket formu kullanılarak bilgi toplanmıştır. Bunun yanında çalışma tarihine kadar herhangi bir ORKÖY desteği almayan 100 orman

köylüsü ile EK3’de yer alan anket formu kullanılarak bilgi toplanmıştır. Çalışma süresince orman köylülerinin ORKÖY desteklerine olan talepleri, memnuniyetleri, ORKÖY hakkındaki bilgi düzeyleri vb. unsurların ortaya konulması amaçlanmıştır. Anketlerde belirtilen kredi çeşitleri anketlerin hazırlandığı yıl ORKÖY tarafından belirlenen kredi/destek kalemleridir. Anket çalışması sonucunda elde edilen bilgiler frekans ve yüzde yöntemi ile analiz edilmiştir.

Çalışmada 2015-2021 yılları arasında destek alan tüm orman köylüleri ile anket yapmak amaçlanmış ancak 4 kişinin vefat ettiği öğrenilmiş bunun üzerine vefat eden kişilerin yakınları ile ORKÖY destekleri üzerine anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın anketler 2019-2021 yılları arasında gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

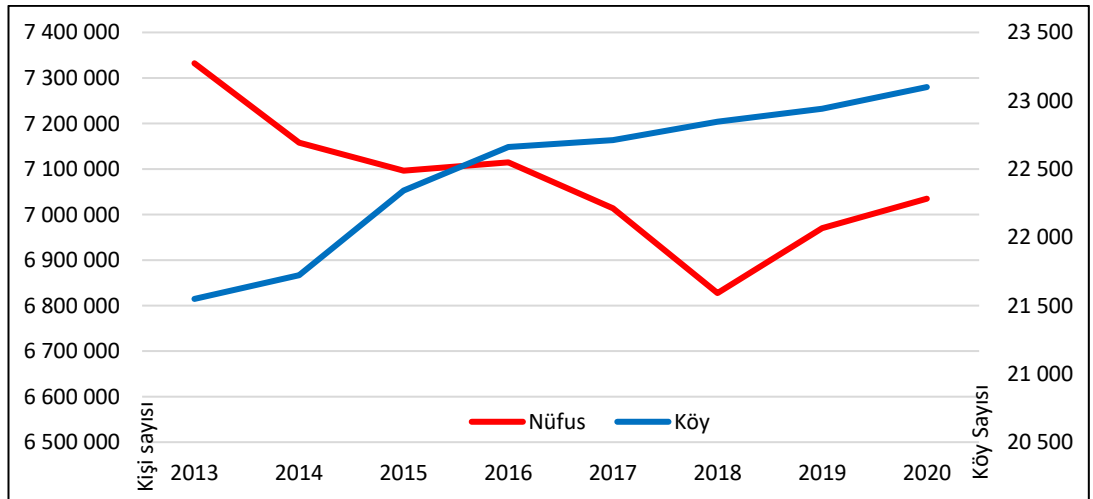
Tez çalışmasının bulgular bölümü iki alt başlıktan oluşmaktadır. Birinci bölümde Türkiye’de orman köylüsü ve ORKÖY faaliyetlerinin durumu ele alınırken ikinci bölümde Kastamonu iline bağlı Daday ilçesinde yaşayan orman köylüsünün ORKÖY desteklerine ilişkin görüşleri ortaya konulmuştur.

3.1 Türkiye’de Orman Köylüsü ve ORKÖY Faaliyetleri

Tez çalışmasının bu bölümünde Türkiye’nin kırsal kalkınma faaliyetlerinin odağında yer alan ve Türkiye ormancılığının önemli bir parçası olan orman köylüsünün Türkiye’de mekânsal dağılımı ve orman köylüsünün yerinde kalkınması için gerçekleştirilen ORKÖY faaliyetlerinin zamansal değişimi incelenmiştir.

3.1.1 Türkiye’de Orman Köylüsünün Mekansal Dağılımı

Türkiye’nin orman köy sayısı ve orman köylü nüfusunun 2013-2020 yılları arasındaki değişimi Şekil 3.1’de verilmiştir.

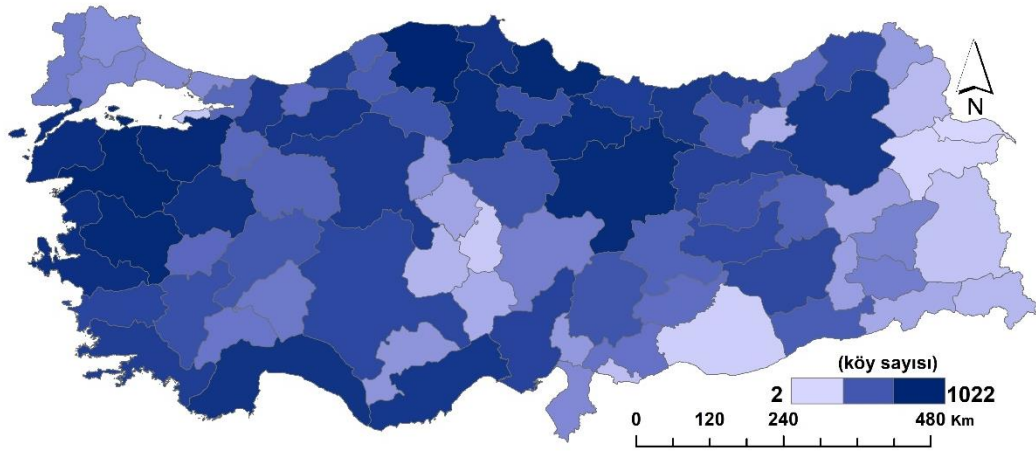

Şekil 3.1 Türkiye’de 2013-2020 yılları arasında orman köyü sayısı ve orman köylü nüfusu değişimi

Şekil 3.1 incelendiğinde; orman köy sayısının artmasına karşılık orman köylü nüfusunun azaldığı görülmektedir. 2013 yılında 7,3 milyon orman köylüsü varken 2020 yılında bu sayı 7,0 milyona gerilemiştir. Süreç incelendiğinde 2018 yılına kadar

negatif yönlü devam eden nüfus değişimi 2018 sonrası artış trendine girmiştir. Bunun yanında orman köy sayısında devam eden bir artış olduğu görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak amenajman planlarının güncellenmesi sonucunda daha önceden orman varlığı olmayan, ağaçlandırılan ve yetişen ormanların planlarda yerini alması olarak gösterilebilir.

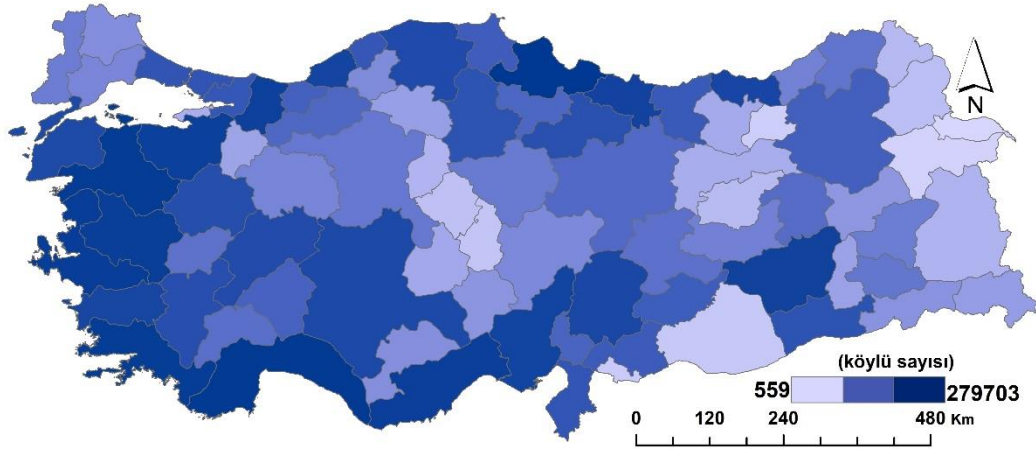
2020 yılı verilerine göre Türkiye’de 23.100 orman köyü bulunmaktadır (OGM, 2020). Bu köylerde toplam 7.034.738 milyon orman köylüsü yaşamaktadır. Orman köylerinin illere dağılımı Şekil 3.2’de verilmiştir.

Şekil 3.2 Türkiye’de orman köylerinin illere dağılımı

Şekil 3.2 incelendiğinde; Orta Karadeniz Bölgesi ve bölgenin Anadolu’nun iç kısımlarına komşu illerinde, Güney Marmara ve Kuzey Ege’de yer alan illerde orman köylerinin sayısının fazla olduğu görülmektedir. Türkiye’de orman köy sayısı en yüksek olan iller sırasıyla; Kastamonu, Balıkesir, Samsun, Manisa, Bursa, Sivas olarak sıralanabilir. Ayrıca; orman varlığı ile de ilişkili olarak en az orman köyünün yer aldığı iller; Iğdır, Ağrı, Şanlıurfa ve Nevşehir illeridir.

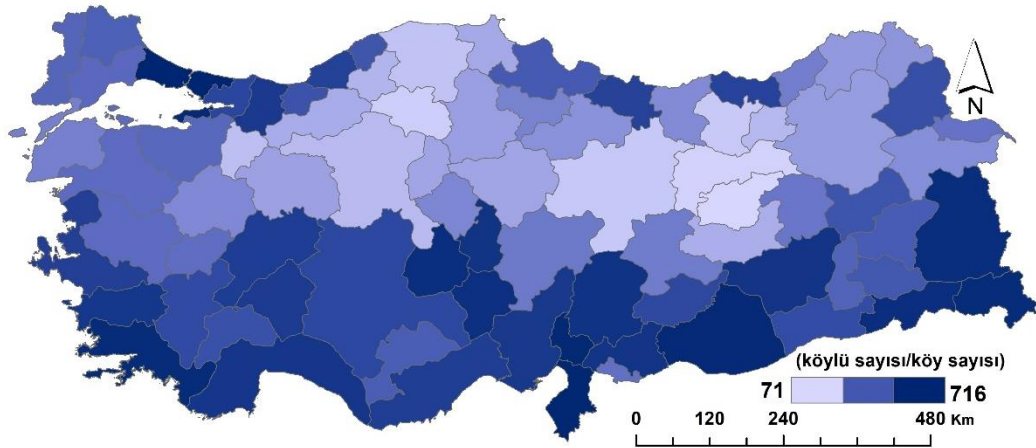
Türkiye’de orman köylerinde yaşayan nüfusun illere dağılımı Şekil 3.3’de verilmiştir.

Şekil 3.3 Türkiye’de orman köylülerinin illere dağılımı

Şekil 3.3 incelendiğinde; Samsun başta olmak üzere sırasıyla Antalya, Balıkesir, Muğla, İzmir ve Manisa illerinde orman köylüsü sayısının diğer illere göre fazla olduğu görülmektedir. Bunun yanında; Iğdır başta olmak üzere, Ağrı, Bayburt ve Kilis illeri orman köylü nüfusunun en az olduğu illerdir.

Şekil 3.2 ile 3.3 karşılaştırıldığında, orman köy sayıları ile orantılı olarak orman köylü nüfusunun illere dağılmadığı görülmektedir. Bu nedenle illerin orman köyü başına düşen orman köylü sayısı hesaplanmıştır (Şekil 3.4).

Şekil 3.4 Türkiye’de illerin orman köyü başına düşen orman köylü sayısı

Şekil 3.4 incelendiğinde; genel olarak Türkiye’nin güneyinde yer alan illerde orman köyü başına orman köylü sayısının yüksek olduğu, buna karşılık Karadeniz bölgesi ve İç Anadolu’nun orta ve kuzey illerinde orman köylerinde orman köylü nüfusu diğer

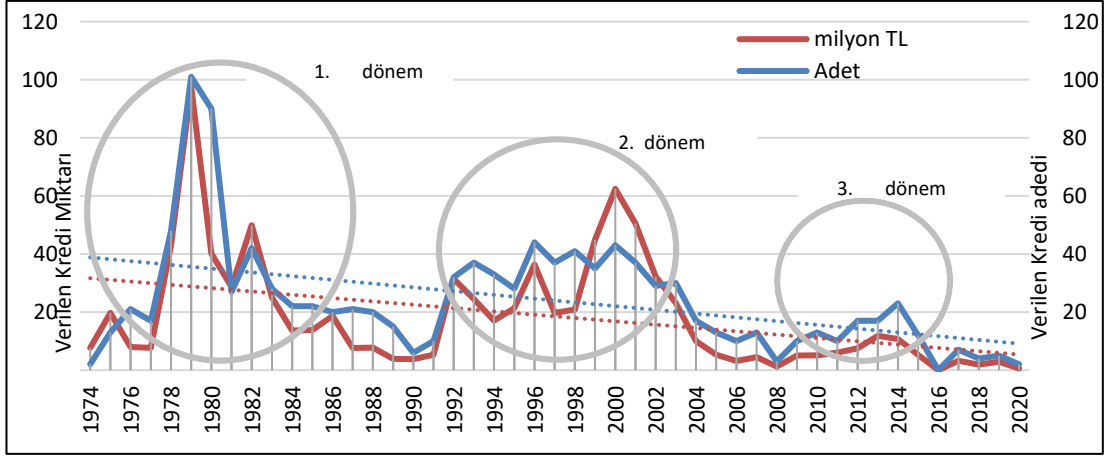
illere göre düşük olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'nin orman köylü nüfusu orman köylerinde en yoğun olan illeri sırasıyla; İstanbul, Hatay, Osmaniye, Yalova, Şanlıurfa, Muğla ve Hakkari'dir. Orman köylü nüfusunun orman köylerinde en az olduğu iller sırasıyla; Tunceli, Erzincan, Çankırı, Gümüşhane ve Sivas'tır.

3.1.2 Türkiye'de ORKÖY Desteklerinin Zamansal Değişimi

Türkiye'de 1974-2020 yılları arasında ORKÖY tarafından verilen kredilere ilişkin veriler, OGM'nin 2020 yılında yayınladığı OGM istatistiklerinden alınmıştır. Çalışmada 1974 yılının önemi, "*Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliği Hakkında Kararname*"sinin 1974 yılında yürürlüğe girmesi ile orman köylülerine destek verilmeye başlamıştır.

1974-2020 yılları arasında ORKÖY tarafından verilen krediler kooperatif kredileri ve ferdi krediler olarak iki ana başlıkta toplanmaktadır. 1974-2020 yılları arasında Türkiye'de Hatay, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kayseri illeri haricinde tüm illerde kooperatif kredisi verilmiştir (OGM, 2020). Kooperatif kredilerinin verildiği sektörler tarım, sanayi ve diğer sektörler olarak üçe ayrılmaktadır. Tarım sektöründe; bitki üretimi, hayvancılık, orman ve su ürünleri alt sektörlerinde kooperatiflere destek verilmiştir. Sanayi sektöründe; madencilik, imalat (gıda, dokuma, orman ürünleri) ve diğer sanayi sektörlerinde kimya sanayinde kooperatiflere kredi desteği verilmiştir (OGM, 2020).

Türkiye'de 1974-2020 yılları arasında kooperatiflere verilen kredi desteklerinin zamansal değişimi Şekil 3.5'de verilmiştir. Kooperatiflere verilen kredi desteklerinin TL cinsinden değerleri OGM tarafından Devlet Planlama Teşkilatının 2019 yılı için belirlediği deflatör katsayısına göre hesaplanan tutarlardır.

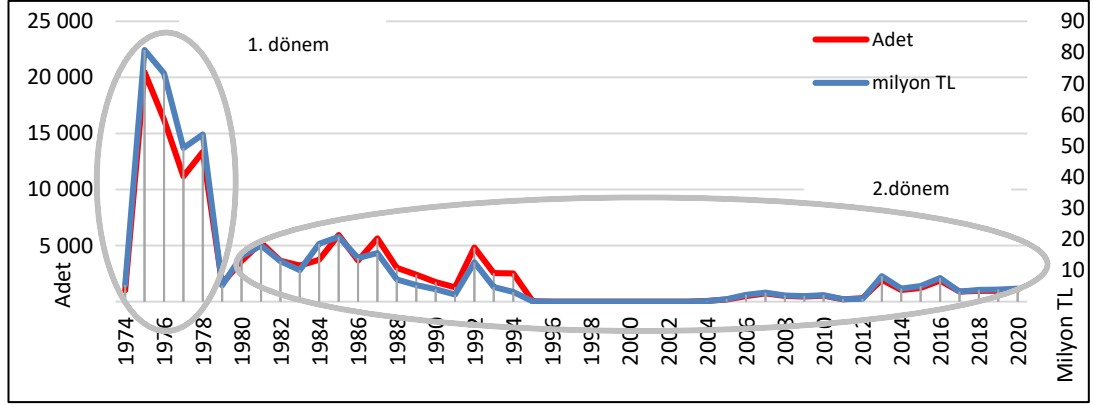

Şekil 3.5 Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında kooperatiflere verilen kredi desteklerinin zamansal değişimi

Şekil 3.5 incelendiğinde; Türkiye’de ORKÖY tarafından kooperatiflere verilen desteklerin hem adet hem de parasal olarak değerlerinin zamansal değişiminde genel olarak negatif yönlü bir eğilim görülmektedir. Bununla birlikte kooperatiflere verilen desteklerin 1974-2020 yılları arasındaki dönemde temel dönemin söz konusu olduğu görülmektedir. Zaman zaman ormancılık politikalarının uygulanma sürecinde kooperatiflere verilen destekler bir önceki yıllara oranla hızla yükselmiştir. Şekil 3.5’de bu durum zamanla şiddeti azalan kooperatiflere yoğun desteklerin verildiği dönemler olarak işaretlenmiştir.

Türkiye’de ORKÖY tarafından verilen bireysel destekler, sosyal amaçlı ve ekonomik amaçlı olarak iki ana başlıkta toplanmaktadır. Sosyal amaçlı destekler; dam örtüsü, ısıtma-pişirme, köy evleri elektrik iç tesisatı olarak gruplara ayrılmıştır. Ekonomik amaçlı destekler; hayvancılık, tesis edindirme ve çevirme, fenni arıcılık, üretim mekanizasyonu ve el ve ev sanatları olarak gruplanmaktadır. Bu gruplara ilişkin bu çalışmada kullanılan 1974-2020 yılları arasında verilen destek miktarı OGM tarafından 2020 yılı deflatör katsayısına göre güncellenene verilerdir (OGM, 2020).

Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen dam örtüsü desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı Şekil 3.6’da verilmiştir.

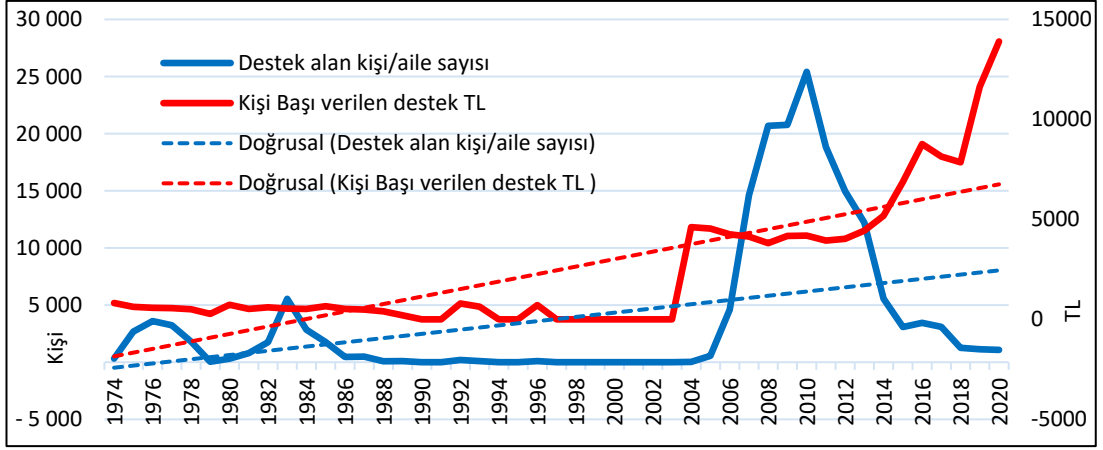

Şekil 3.6 Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen dam örtüsü desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Dam örtüsü desteği 1996-2003 yılları arasında verilmemiştir. 1974-1978 yılları arasında 4 yılda verilen destekler yaklaşık olarak 62220 kişiye toplam 262,5 milyon TL iken, 1979-2020 yılları arasında 41 yılda 68157 kişiye 223,04 milyon TL’dir. Bu sonuç ORKÖY’ün 4 yılda yaptığı desteğin sonrasında ciddi bir oranda düştüğü görülmektedir. Bu sonuç dam örtüsü projesine olan talebin azalması ile de açıklanabilir.

Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen “köy evleri elektrik iç tesisatı” desteği 2016-2017 ve 2019 yıllarında 220 kişi/aileye 1,4 milyon TL olarak verilmiştir.

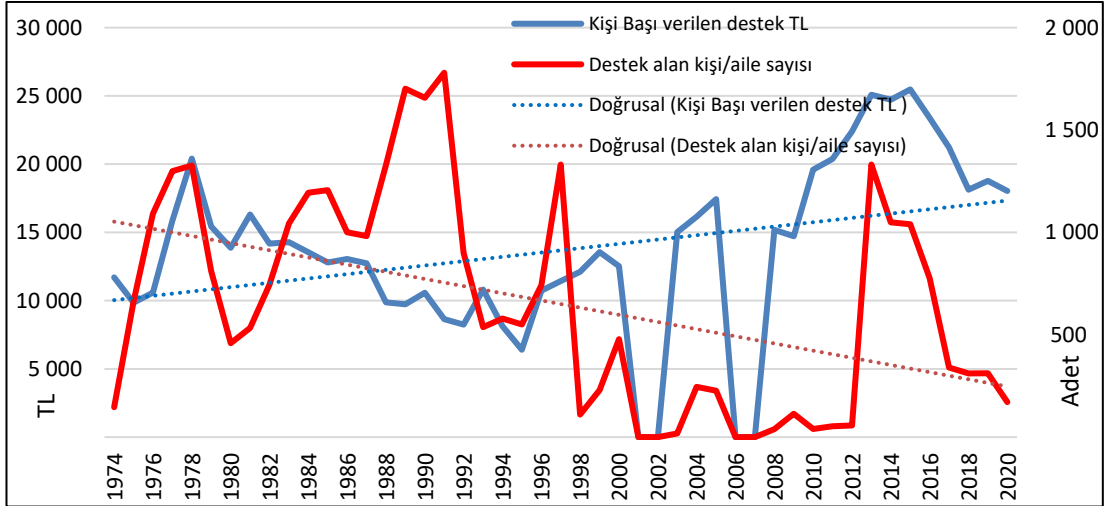
Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında ısıtma – pişirme desteği alan kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen destek miktarı Şekil 3.7’de verilmiştir.

Şekil 3.7 Türkiye’de orman köylülerine sosyal amaçlı verilen ısıtma-pişirme desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Şekil 3.7 incelendiğinde; 1990-1991, 1994-1995 ve 1997-2003 yılları arasında ısıtma ve pişirme ile ilgili sosyal amaçlı desteklerin verilmediği görülmektedir. Bu destek türünün 2003 yılından sonra talebinin arttığı 2014 sonrası talepte azalma olduğu görülmektedir.

Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında ekonomik amaçla verilen fenni arıcılık desteği alan kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen destek miktarı Şekil 3.8’de verilmiştir.

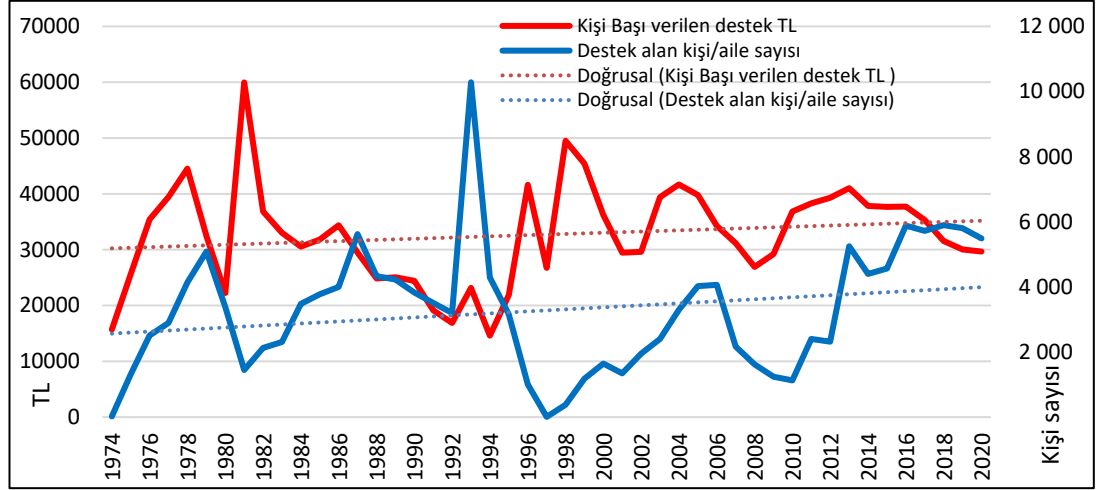

Şekil 3.8 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen fenni arıcılık desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Şekil 3.8 incelendiğinde diğer sosyal amaçlı desteklerdeki gibi hem desteği alan kişi sayısında hem de kişi başına verilen destek miktarında uyumlu bir trend olmadığı

görülmektedir. Kişi başına düşen destek miktarında artan bir trend mevcutken, destek alan kişi/aile sayısında azalan bir trend görülmektedir.

Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında ekonomik amaçla verilen hayvancılık desteği alan kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen destek miktarı Şekil 3.9’da verilmiştir.

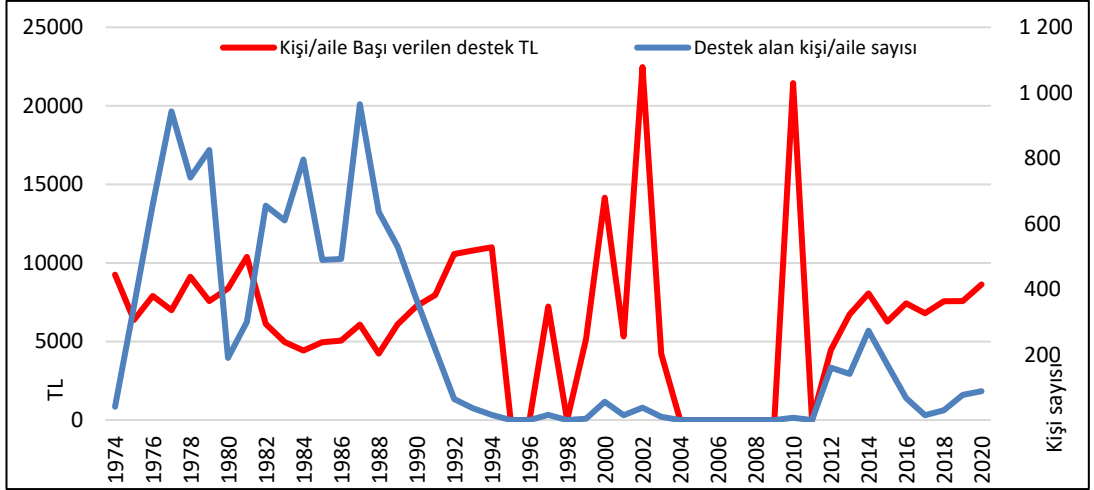

Şekil 3.9 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen hayvancılık desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Ekonomik amaçlı verilen hayvancılık destekleri “*tesis edindirme ve çevirme*” desteği ile beraber 1974-2020 tarihleri arasında kesintisiz olarak ferdi verilmiştir. Hayvancılık destekleri verilen kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen hayvancılık destek miktarlarında yıllara bağlı olarak inişli çıkışlı bir yapı görülürken genel olarak artan trend eğilimden söz edilebilir.

Türkiye’de ekonomik amaçlı olarak üretim mekanizasyonu ferdi destekleri 2019-2020 tarihlerinde verilmeye başlamıştır. İki yıllık bir süreçte toplam 2070 kişi/aileye ortalama 40.437 TL destek verilmiştir.

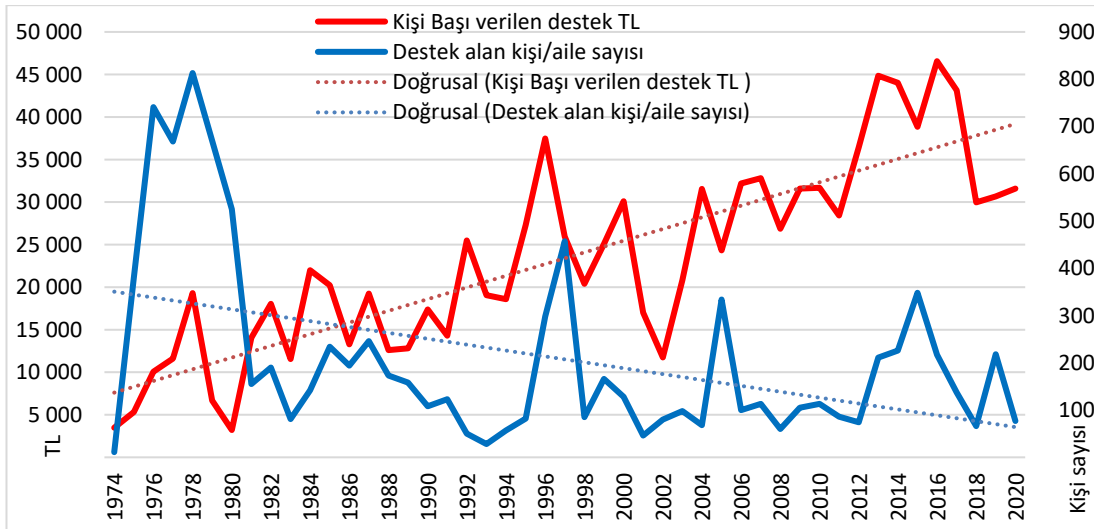
Ekonomik amaçlı olarak ev ve el sanatları üzerine verilen ferdi destekleri alan kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen destek miktarı Şekil 3.10’da verilmiştir.

Şekil 3.10 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen ev ve el sanatları desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Ekonomik amaçlı olarak verilen ev ve el sanatları destekleri 1974-2020 yılları arasında düzenli bir şekilde verilmediği görülmektedir. 1995, 1996, 1998, 2004-2009 ve 2011 yıllarında desteğin verilmediği görülmektedir. Kişi başına verilen destek miktarı son yıllarda artmış olmasına karşılık verilen destek sayısı düşüş eğilimindedir.

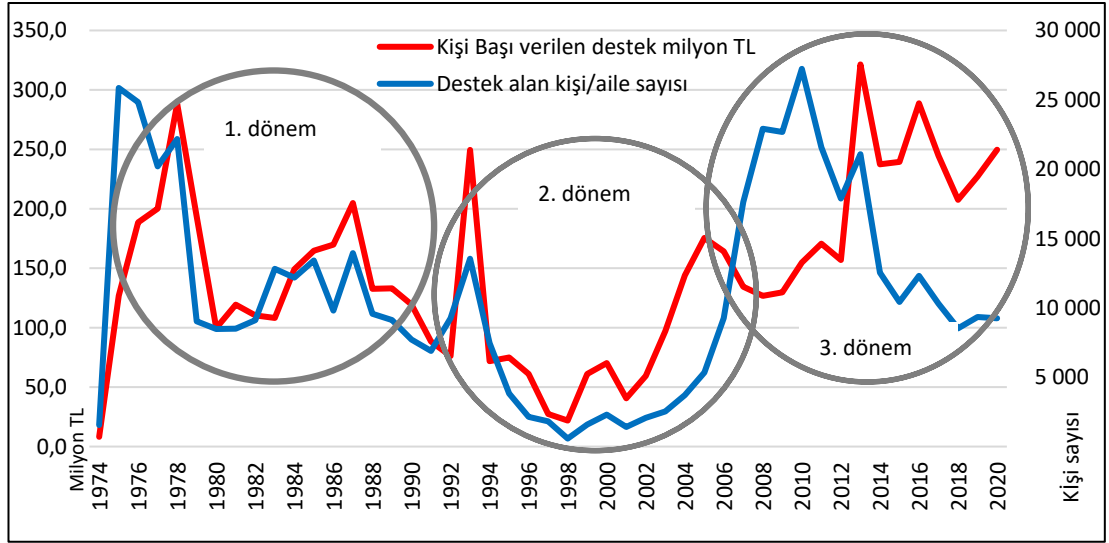
Türkiye’de orman köylüsüne yapılan ferdi desteklerden biri olan tesis edindirme ve çevirme desteği alan kişi/aile sayısı ile kişi/aile başına düşen destek miktarı Şekil 3.11’de verilmiştir.

Şekil 3.11 Türkiye’de orman köylülerine ekonomik amaçlı verilen tesis edindirme ve çevirme desteğinin 1974-2020 yılları arasındaki dağılımı

Şekil 3.11 incelendiğinde tesis edindirme ve çevirme desteğinin kişi başına verilen destek miktarı artmasına karşılık destek alan kişi/aile sayısı yıllara balı olarak azalma eğilimi göstermektedir.

1974-2020 yılları arasında verilen ferdi desteklerin yıllık toplamının zamansal değişimi Şekil 3.12’de verilmiştir.

Şekil 3.12 1974-2020 yılları arasında verilen ferdi desteklerin yıllık toplamının zamansal değişimi

Türkiye’de 1974-2020 yılları arasında ekonomik ve sosyal amaçlı olarak verilen desteklerin zamansal dağılımı incelendiğinde; üç dönem ortaya çıkmaktadır. 1. dönem 1974 yılından doksanların başına kadar devam etmektedir. Bu süreçte dalgalı yapıda bir politika izlendiği görülmektedir. 2. dönem olarak tanımlanan doksanların başından 2000’lerin başına kadar devam eden süreçte ORKÖY tarihinin en düşük sayıda ve miktarda destekleri verilmiştir. 2000’lerin başından 2020 yılına kadar devam eden süreçte diğer dönemlere göre daha düzenli olarak ORKÖY destekleri verildiği görülmektedir.

Türkiye’de ekonomik ve sosyal amaçlı olarak verilen desteklerin zaman içindeki dağılımı ORKÖY’ün uyguladığı politikalar, köylünün civar köylerde gözlemlediği ORKÖY desteklerine olan tepkisi-talebi, ORKÖY’e ayrılan bütçenin yıllar itibariyle değişimi, ORKÖY tarafından üretilen yeni projeler, günün koşullarına bağlı olarak taleplerdeki değişim vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceği düşünülmektedir.

3.2 Daday İlçesinde Yaşayan Orman Köylüsü ve ORKÖY'den Beklentilerine İlişkin Bulgular

Tez çalışmasının bu bölümünde Daday örnek alanı üzerinden ORKÖY faaliyetlerine ilişkin orman köylülerinin görüşleri, beklentileri ve ekonomik ve sosyal anlamda orman köylülerine etkileri ortaya konulmuştur. Bu amaçla çalışma iki alt başlığa ayrılmıştır. Daday örnek alanında 2015-2021 yılları arasında ORKÖY desteği alanlar ile daha önce destek almamış orman köylüleri ile iki farklı anket çalışması gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

3.2.1 ORKÖY Desteklerinden Yararlananların Daday İlçesi Orman Köylülerine İlişkin Bulgular

3.2.1.1 Katılımcıların demografik yapısı

Daday ilçesi sınırları içinde yer alan 60 köyden 2015-2021 yılları arasında toplam 97 orman köylüsü ORKÖY ferdi destek kredisi almıştır. Kredi alan orman köylülerinin yaşadığı orman köyleri; Akılçalman, Akpınar, Aktaştekke, Bolatlar, Boyalca, Budaklı, Çamkonak, Çamoluk, Değirmencik, Değirmenözü, Demirce, Dereözü, Hasanağa, Kavakyayla, Sarpun, Karamuk, Kayabağı, Kızılörencik, Yazıcameydan, Karacaagaç, Sorkuncuk, Üyücek ve Gökören'dir. 2015-2021 yılları arasında orman köylüleri süt sığırcılığı, güneş enerjisi, elektrik tesisatı, traktör ve tambur için ferdi destek almışlardır.

Destek alan katılımcıların 6'sı kadın ve 91'i erkek olup destek almayan katılımcıların 19'u kadın 81'i erkektir. Çalışmaya katılan orman köylülerinin yaş gruplarına dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1 ORKÖY destek alan ve destek almayan orman köylülerinin yaş gruplarına dağılımı

Yaş Aralığı	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
18-30	5	5,2	0	0	5	5,2	21	10	31
31-40	14	14,4	1	1	15	15,5	14	6	20
41-50	25	25,8	1	1	26	26,8	18	1	19
51 ve üstü	47	48,5	4	4,1	51	52,6	28	2	30
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

Çalışmaya katılan ve destek alan orman köylülerinin yaklaşık yarısına yakını 50 yaş üstüdür. 18-30 yaş aralığında ORKÖY desteği alan köylü oranı %5,2 olup, yaklaşık dörtte biri 41-50 yaş aralığındadır. Destek almayan orman köylülerinden anket çalışmasına katılanlarının %31'i 18-30 yaş aralığında, %20'si 31-40 yaş aralığında, %19'u 41-50 yaş aralığında ve %30'u 51 yaş ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır.

Çalışmaya katılan orman köylülerinin eğitim durumlarına ilişkin bulgular Tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2 Katılımcıların eğitim durumları

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
Okuryazar değil	1	1	0	0	1	1	0	0	0
Okuryazar	4	4,1	1	1	5	5,2	1	0	1
İlkokul	49	50,5	4	4,1	53	54,6	18	1	19
Ortaokul	27	27,8	0	0	27	27,8	13	2	15
Lise	8	8,2	1	1	9	9,3	32	8	40
Önlisans	1	1	0	0	1	1	11	4	15
Lisans	1	1	0	0	1	1	6	4	10
Lisansüstü	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

Tablo 3.2 incelendiğinde çalışmaya katılan orman köylülerinden ORKÖY desteği alanların; yaklaşık yarısı ilkokul mezunu, yaklaşık dörtte biri ortaokul mezunudur. Katılımcıların sadece %1'i okuryazar olmayıp, %5,2'si ilkokul mezunu ve %9,3'ü lise mezunudur. Katılımcılar içinde 1 ön lisans 1'de lisans mezunu yer almaktadır. Destek almayan orman köylülerinden anket çalışmasına katılanların %40'ı lise mezunu, %19'u ilkokul, %15'i ortaokul, %15'i ön lisans, %10'u lisans mezunu ve %1'i okuryazardır.

Katılımcıların yaşları ve eğitim durumları incelendiğinde destek alan katılımcıların yaş ortalamasının yüksek ve buna bağlı olarak da destek almayanlara göre eğitim seviyesinin düşük olduğu görülmektedir.

Katılımcıların mesleklerine ilişkin veriler Tablo 3.3’de verilmiştir.

Tablo 3.3 Katılımcıların meslek durumları

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
Çiftçi	82	84,5	1	1,0	83	85,6	20	0	20
İşçi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	1	9
Memur	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	3	11
Serbest Meslek	3	3,1	0	0,0	3	3,1	21	3	24
Emekli	5	5,2	0	0,0	5	5,2	13	0	13
Çalışmıyor	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0
Diğer	1	1,0	0	0,0	1	1,0	0	0	0
Ev hanımı	0	0,0	5	5,2	5	5,2	0	8	8
Muhtar	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Öğrenci	0	0	0	0	0	0	2	4	6
Şoför	0	0	0	0	0	0	6	0	6
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100,0	81	19	100

Katılımcılardan ORKÖY desteği alanların mesleklerine ilişkin veriler incelendiğinde; katılımcıların %85,6’sının çiftçi olduğu, %5,2’sinin ev hanımı, %5,2’sinin emekli, %3,1’inin serbest mesleği ve %1’inde diğer işlerde yer aldığı belirlenmiştir. Destek almayan katılımcıların; %24’ü serbest meslek sahibi, %20’si Çiftçi, %13’ü emekli, %11’i memur, %9’u işçi, %8’i ev hanımı, %6’sı öğrenci, %6’sı şoför ve %3’ü muhtar olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların aylık ortalama gelirlerine ilişkin veriler Tablo 3.4’de verilmiştir.

Katılımcılardan ORKÖY desteği alanların aylık ortalama gelirleri incelendiğinde; %13,4’ünün 0-1000 TL aralığında, %26,8’inin 1000-2000 TL, %41,2’sinin 2001-3000 TL, %10,3’ünün 3001-4000 TL, %2,1’inin 4100-5000 TL, %4,1’inin 5001-6000 TL ve %2,1’inin 7001 ve üzerinde aylık geliri olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.4 Katılımcıların aylık ortalama gelirlerine ilişkin veriler

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
0-1000	10	10,3	3	3,1	13	13,4	5	3	8
1001-2000	26	26,8	0	0	26	26,8	4	2	6
2001-3000	38	39,2	2	2,1	40	41,2	17	5	22
3001-4000	10	10,3	0	0	10	10,3	17	1	18
4001-5000	2	2,1	0	0	2	2,1	16	3	19
5001-6000	4	4,1	0	0	4	4,1	11	3	14
6001-7000	0	0	0	0	0	0	3	1	4
7001 ve üzeri	1	1	1	1	2	2,1	8	1	9
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

Katılımcılardan ORKÖY desteği almayanlarının aylık ortalama gelirleri incelendiğinde ise; %8'inin 0-1000 TL aralığında, %6'sının 1000-2000 TL, %22'sinin 2001-3000 TL, %18'inin 3001-4000 TL, %19'unun 4100-5000 TL, %14'ünün 5001-6000 TL ve %4'ünün 6001-7000 ve %9'unun 7001 ve üzerinde aylık geliri olduğu tespit edilmiştir.

3.2.1.2 Katılımcıların orman algısına ilişkin bulgular

Çalışmaya katılan orman köylülerine göre ormanın ne anlam ifade ettiğini belirlemek amacıyla sorulan soruya verilen yanıtlar Tablo 3.5'de verilmiştir.

Tablo 3.5 Katılımcılara göre ormanın anlamı

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
Hayatın bir parçası	38	39,2	0	0	38	39,2	49	12	61
Sadece bir ağaç topluluğu	2	2,1	0	0	2	2,1	0	0	0
Faydalandığımız bir alan	30	30,9	2	2,1	32	33	18	3	21
Köyümüzün çevresinde yer alan doğal bir güzellik	21	21,6	3	3,1	24	24,7	9	4	13
Diğer	0	0	1	1	1	1	5	0	5
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

Tablo 3.5 incelendiğinde ORKÖY desteği alan katılımcıların %39,2'sine göre orman "Hayatın bir parçası", %33'üne göre "Faydalandığımız bir alan", %24,7'sine göre "Köyümüzün çevresinde yer alan doğal bir güzellik", %2,1'ine göre "Sadece bir ağaç topluluğu", ve %1'ine göre bu belirtilen ifadeler dışında bir tanım içermektedir.

ORKÖY desteği almayan katılımcıların %61'ine göre orman “*Hayatın bir parçası*”, %21'ine göre “*Faydalandığımız bir alan*”, %13'üne göre “*Köyümüzün çevresinde yer alan doğal bir güzellik*”, %2,1'ine göre “*Sadece bir ağaç topluluğu*” göre bu belirtilen ifadeler dışında bir tanım içermektedir.

Katılımcıların yaşadığı orman köylerinin çevresinde yer alan ormanın katılımcılar için hangi anlama geldiğini ortaya koymak amacıyla verilen önermeler ve önermelere verilen cevaplar Tablo 3.6’da verilmiştir.

Tablo 3.6 Katılımcıların köylerinin çevresindeki ormana bakış açıları

Önerme	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar					
	5	4	3	2	1	Ort.	5	4	3	2	1	Ort.
Hayvanlarımızı otlattığımız alandır.	62	26	3	1	5	4,4	60	9	13	6	12	4,0
Gözümüze ve ruhumuza ferahlık veren güzel bir yeşil alandır.	80	11	5	1	0	4,8	88	7	3	0	2	4,8
Sadece ağaç topluluğudur.	8	15	12	21	41	2,3	21	2	4	22	51	2,2
Avlandığımız bir avlaktır.	14	14	12	16	41	2,4	21	3	14	9	53	2,3
Havamızı temizleyen bir alandır.	79	15	1	1	1	4,8	87	4	3	2	4	4,7
Yakacak ve yapacak odun temin ettiğimiz bir alandır.	60	20	7	9	1	4,3	58	16	10	6	10	4,1
Altında yetişen bitki, mantar ve meyvelerinden faydalandığımız bir alandır.	73	18	5	0	1	4,7	79	9	3	7	2	4,5
Benim için hiçbir şey ifade etmemektedir.	1	0	1	6	89	1,1	1	1	3	3	92	1,2

ORKÖY desteği alan ve henüz almayan katılımcılar için köylerinin çevresinde yer alan ormanın onlar için ne ifade ettiği ortaya koyulmuştur. Tablo 3.6 incelendiğinde; ORKÖY desteği alan orman köylüleri için; “*Gözümüze ve ruhumuza ferahlık veren güzel bir yeşil alandır*” ve “*Havamızı temizleyen bir alandır*”, önermesine ortalama 4,8; “*Altında yetişen bitki, mantar ve meyvelerinden faydalandığımız bir alandır.*”, önermesi ortalama değeri 4,7; “*Hayvanlarımızı otlattığımız alandır*” önermesi ortalama değeri 4,4; “*Yakacak ve yapacak odun temin ettiğimiz bir alandır*”, önermesi ortalama değeri 4,3; “*Avlandığımız bir avlaktır*”, önermesi ortalama değeri 2,4; “*Sadece ağaç topluluğudur.*”, önermesi ortalama değeri 2,3; ve “*Benim için hiçbir şey ifade etmemektedir*”, önermesi ortalama değeri 1,1 olarak tespit edilmiştir.

ORKÖY desteği almayan orman köylüleri için; “*Gözümüze ve ruhumuza ferahlık veren güzel bir yeşil alandır*” önermesine ortalama 4,8; “*Havamızı temizleyen bir*

alandır”, önermesine ortalama 4,7; “Altında yetişen bitki, mantar ve meyvelerinden faydalandığımız bir alandır”, önermesi ortalama değeri 4,5; “Hayvanlarımızı otlattığımız alandır” önermesi ortalama değeri 4,0; “Yakacak ve yapacak odun temin ettiğimiz bir alandır”, önermesi ortalama değeri 4,1; “Avlandığımız bir avlaktır”, önermesi ortalama değeri 2,3; “Sadece ağaç topluluğudur”, önermesi ortalama değeri 2,2 ve “Benim için hiçbir şey ifade etmemektedir”, önermesi ortalama değeri 1,2 olarak tespit edilmiştir.

3.2.1.3 Katılımcıların ORKÖY hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular

ORKÖY desteklerinin ihtiyacı olanlara ulaşması oldukça önemlidir. ORKÖY’ün halkla ilişkiler yönünde değerlendirmek amacıyla katılımcılara ORKÖY’ün ulaşma şekilleri Tablo 3.7’de ortaya koyulmuştur.

Tablo 3.7 Katılımcıların ORKÖY desteklerinden haberdar olma şekilleri

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
ORKÖY broşürlerinden	0	0	0	0	0	0	7	2	9
İşletme Şefliği toplantılarından	25	25,8	0	0	25	25,8	13	1	14
ORKÖY desteği alan diğer köylerden	10	10,3	0	0	10	10,3	15	5	20
ORKÖY desteği alan kendi köyünün sakinlerinden	5	5,2	0	0	5	5,2	16	2	18
Köy muhtarımızın yaptığı bilgilendirme toplantısından	51	52,6	6	6,2	57	58,8	22	6	28
Radyo-TV kamu spotlarından	0	0	0	0	0	0	8	3	11
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

ORKÖY desteği alan orman köylülerinin %58,8’i “Köy muhtarımızın yaptığı bilgilendirme toplantısı”, %25,8’i “İşletme şefliği toplantıları”, %10,3’ü “ORKÖY desteği alan diğer köylerde yaşayan orman köylüleri”, ve %5,2’si “ORKÖY desteği alan kendi köyü sakinleri” aracılığıyla ORKÖY kredilerinden haberdar oldukları tespit edilmiştir. ORKÖY desteği alan orman köylülerinin “ORKÖY broşürleri” ve “Radyo-TV kamu spotları”ndan faydalanmadıkları tespit edilmiştir.

ORKÖY desteği almayan orman köylülerinin %28’i “Köy muhtarımızın yaptığı bilgilendirme toplantısı”, %20’si “ORKÖY desteği alan diğer köylerde yaşayan orman köylüleri”, %18’i “ORKÖY desteği alan kendi köyü sakinleri” %14’ü “İşletme

şefliği toplantıları”, %11’i “*Radyo-TV kamu spotları*” ve %9’u “*ORKÖY broşürleri*” aracılığıyla ORKÖY kredilerinden haberdar olduklarını ifade etmişlerdir.

ORKÖY kredi destekleri alan katılımcıların aldığı desteklere ilişkin veriler Tablo 3.8’de verilmiştir.

Tablo 3.8 ORKÖY kredi destekleri alan katılımcıların aldığı desteklere ilişkin veriler

	ORKÖY Desteği Alan Orman Köylüleri					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Süt Sığırcılığı	54	55,7	5	5,2	59	60,8
Besi sığırcılığı	1	1,0	0	0,0	1	1,0
Elektrik tesisatı yenileme	5	5,2	0	0,0	5	5,2
Güneş enerjisi ile su ısıtma	8	8,2	2	2,1	10	10,3
Traktör	24	24,7	0	0,0	24	24,7
Tambur	7	7,2	0	0,0	7	7,2
Toplam	99	102,1	7	7,2	106	109,3

Tablo 3.8 incelendiği katılımcıların %60,8’inin “*süt sığırcılığı*”, %24,7’sinin “*traktör*”, %10,3’ünün “*güneş enerjisi ile su ısıtma*”, %7,2’sinin “*tambur*”, %5,2’sinin “*elektrik tesisatı yenileme*”, %1,0’inin “*besi sığırcılığı*”, desteği aldığı görülmektedir. Traktör ve tambur desteklerini ardı ardına iki yıl aynı katılımcıların aldığı görülmüştür.

ORKÖY kredi destekleri almak isteyenlerin tercih ettikleri ORKÖY desteklerine ilişkin veriler Tablo 3.9’da verilmiştir.

Tablo 3.9 incelendiğinde; Henüz ORKÖY desteği almamış orman köylülerinin %21,3’ü “*süt sığırcılığı*”, %19,3’ü “*besi sığırcılığı*”, %8,4’ü “*seracılık*”, %5,0’i “*güneş enerjisi ile su ısıtma*”, %4,5’i “*besi koyuncululuğu*”, %4,5’i “*dış cephe mantolama*”, %4,0’ü “*elektrik tesisatı yenileme*”, %4,0’ü “*elektrik tesisatı yenileme*”, %4,0’ü “*bodur ve yarı bodur meyvecilik*”, %4,0’ü “*meyvecilik*”, %3,5’i “*fenni arıcılık*”, %3’ü “*katı yakıtlı kalorifer sistemi*”, % 2,0’si “*süt koyuncululuğu*”, % 2,0’si “*zeytin salamura*”, % 2,0’si “*ekoturizm*”, % 2,0’si “*dam örtülüğü projesi*”, % 2,0’si “*manda yetiştiriciliği*”, % 1,5’i “*kültür mantarcılığı*”, % 1,5’i “*halıcılık*”, % 1,5’i “*boylu fidan yetiştiriciliği*”, % 1,0’i “*bağcılık*”, % 1,0’i “*tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği (lavanta)*”, % 1,0’i “*mikrokredi*”, % 0,5’i “*tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği (maviyemiş)*”, % 0,5’i “*kilimcilik*” ve % 0,5’i “*traktör*” desteği almak istemektedir.

Tablo 3.9 ORKÖY kredi destekleri almak isteyenlerin tercih ettikleri ORKÖY desteklerine ilişkin veriler

	Henüz Destek Almayan Orman Köylüleri					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Süt sığırcılığı	37	18,3	6	3,0	43	21,3
Besi sığırcılığı	32	15,8	7	3,5	39	19,3
Seracılık	15	7,4	2	1,0	17	8,4
Güneş enerjisi ile su ısıtma	9	4,5	1	0,5	10	5,0
Besi koyunculugu	8	4,0	1	0,5	9	4,5
Dış cephe mantolama	6	3,0	3	1,5	9	4,5
Elektrik tesisatı yenileme	7	3,5	1	0,5	8	4,0
Bodur ve yarı bodur meyvecilik	7	3,5	1	0,5	8	4,0
Meyvecilik	4	2,0	4	2,0	8	4,0
Fenni arıcılık	6	3,0	1	0,5	7	3,5
Katı yakıtlı kalorifer sistemi	5	2,5	1	0,5	6	3,0
Süt koyunculugu	4	2,0	0	0,0	4	2,0
Zeytin salamura	3	1,5	1	0,5	4	2,0
Ekoturizm	3	1,5	1	0,5	4	2,0
Dam örtülüğü projesi	4	2,0	0	0,0	4	2,0
Manda yetiştiriciliği	3	1,5	1	0,5	4	2,0
Kültür mantarcılığı	3	1,5	0	0,0	3	1,5
Halicilik	2	1,0	1	0,5	3	1,5
Boylu fidan yetiştiriciliği	2	1,0	1	0,5	3	1,5
Bağcılık	1	0,5	1	0,5	2	1,0
Tıbbi ve aromatik bitki yet. (lavanta)	1	0,5	1	0,5	2	1,0
Mikrokredi	2	1,0	0	0,0	2	1,0
Tıbbi ve aromatik bitki yet.(Maviyemiş)	0	0,0	1	0,5	1	0,5
Kilimcilik	0	0,0	1	0,5	1	0,5
Traktör	1	0,5		0,0	1	0,5
Toplam	165	81,7	37	18,3	202	100,0

Katılımcılardan ORKÖY kredisi alan orman köylülerinden ORKÖY desteklerini tercih ederken %54,6'sının istediği bir proje için ORKÖY destek/kredi aldığı ve %46,4'ünün ORKÖY'ün önerdiği projeyi kabul ettiği belirlenmiştir.

ORKÖY desteği almış olmasalar katılımcıların %70'i bu projeleri gerçekleştiremeyeceklerini %31'i ise destek olmasa da gerçekleştirebileceklerini ifade etmişlerdir. ORKÖY desteği olmasa bu projeleri gerçekleştiremeyeceklerini ifade eden katılımcıların nedenlere dağılımı Tablo 3.10'da ve ORKÖY desteği olmasa da projeleri gerçekleştirebileceğini ifade eden katılımcıların nedenlerine ilişkin veriler Tablo 3.11'de verilmiştir.

Tablo 3.10 ORKÖY desteği olmasa bu projeleri gerçekleştiremeyeceklerini ifade eden katılımcıların nedenlerine ilişkin veriler

Devlet desteği olmazsa bu projeyi neden kendi imkanlarımızla gerçekleştirmezdiniz?	f	%
Projeyi uygulayınca gerekli / kazançlı olmadığını gördüm.	22	33,3
Projeler çok maliyetli yeterli ekonomik gücümüz bulunmamaktadır. Bu nedenle projeyi gerçekleştiremem.	41	62,1
Bu proje konusuna ihtiyacım yoktu zaten. Öylesine başvurdum.	3	4,5
Toplam	66	100,0

ORKÖY desteği olmasa bu projeleri gerçekleştiremeyeceklerini ifade eden katılımcıların %62,1 i ekonomik nedenlerden dolayı, %33,3'ü yeterli geliri olmadığı için ve %4,5'i ise projeye ihtiyacı olman başvurduğunu belirtmiştir.

Tablo 3.11 ORKÖY desteği olmasa da bu projeleri gerçekleştirebileceklerini ifade eden katılımcıların nedenlerine ilişkin veriler

Devlet desteği olmazsa neden bu projeyi kendi imkânlarımızla hayata geçirirdiniz?	f	%
Bu projeye bizim ihtiyacımız vardı.	17	56,7
Bu projeyi uygulanınca gördük ki hayat standardımız yükseldi /ekonomik kazancımız oldu.	4	13,3
Zamana ayak uydurmamız gerekmektedir. Bu nedenle her türlü projeyi değerlendirebilirim.	9	30,0
Toplam	30	100,0

ORKÖY desteği almasa da yine de projeyi gerçekleştirebileceğini ifade eden katılımcıların %56,7'si projenin kendileri için bir gereklilik olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların %13,3'ü projeyi uyguladıktan sonra bu projenin hayat standartlarını artırdığını gördükleri ve katılımcıların %30,0'u zaman ayak uydurma amacıyla her türlü projeyi uygulamaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin yeniden ORKÖY desteği alma durumu söz konusu olduğunda tercih edebilecekleri desteklere ilişkin veriler Tablo 3.12'de verilmiştir.

Tablo 3.12 Katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin yeniden ORKÖY desteği alma durumlarında tercih ettikleri destekler

	ORKÖY desteği alan orman köylüsü					
	Erkek		Kadın		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Süt sığırcılığı	24	16,1	1	0,7	25	16,8
Besi sığırcılığı	19	12,8	1	0,7	20	13,4
Süt koyunculugu	10	6,7	0	0,0	10	6,7
Besi koyunculugu	10	6,7	0	0,0	10	6,7
Seracılık	9	6,0	1	0,7	10	6,7
Fenni arıcılık	10	6,7	0	0,0	10	6,7
Meyvecilik	7	4,7	1	0,7	8	5,4
Manda yetiştiriciliği	7	4,7	0	0,0	7	4,7
Bağcılık	5	3,4	0	0,0	5	3,4
Elektrik tesisatı yenileme	5	3,4	0	0,0	5	3,4
Dış cephe mantolama	5	3,4	0	0,0	5	3,4
Ekoturizm	5	3,4	0	0,0	5	3,4
Güneş enerjisi ile su ısıtma	5	3,4	0	0,0	5	3,4
Dam örtülüğü projesi	3	2,0	0	0,0	3	2,0
Kültür mantarcılığı	2	1,3	0	0,0	2	1,3
Tıbbi ve aromatik bitki yet. (Maviyemiş)	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Halicilik	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Boylu fidan yetiştiriciliği	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Traktör	1	0,7	0	0,0	1	0,7
Katı yakıtlı kalorifer sistemi	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bodur ve yarı bodur meyvecilik	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Listede olmayan talepler (ahır, alabalık, at besiciliği, ev tadilatı)	11	7,4	4	2,7	15	10,1
Toplam	141	94,6	8	5,4	149	100

Tablo 3.12 incelendiğinde; katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin %16,8'i "süt sığırcılığı", %13,4'ü "besi sığırcılığı", %6,7'si "süt koyunculugu", %6,7'si "besi koyunculugu", %6,7'si "seracılık", %6,7'si "fenni arıcılık", %5,4'ü "meyvecilik", %4,7'si "manda yetiştiriciliği", desteklerini almak istediği belirlenmiştir. Bunun yanında katılımcılar, ORKÖY'den ayrıca ahır yapımı, alabalık tesisi kurma, at besiciliği ve ev tadilatı hususlarında da destek talep etmektedirler.

Katılımcılardan ORKÖY desteği henüz almamış olanlara "ORKÖY kredi/destekleri sizin istediğiniz bir destek olmasa da yine de başvuru yapar mısınız?" sorusu sorulmuştur. Katılımcılardan ORKÖY desteği almayanların %51'i istediği ORKÖY desteği olmasa da yine de destek için başvuracağını ve %49'u ise başvuru yapmayacağını ifade etmiştir. Katılımcıların %65 ORKÖY desteği olmasa planladıkları projeyi gerçekleştiremeyeceklerini, %35'i ise ORKÖY desteği olmadan da yapmayı düşündükleri projeyi gerçekleştirebileceklerini ifade etmişlerdir.

ORKÖY desteği alan katılımcıların destek aldıktan sonraki görüşleri Tablo 3.13’de verilmiştir.

Tablo 3.13 ORKÖY desteği alan katılımcıların destek aldıktan sonraki görüşleri

	ORKÖY desteği alan orman köylüsü					
	5	4	3	2	1	Ort.
Kendimi şanslı hissediyorum.	66	20	9	1	1	4,5
Kredi borcum oldu, gerek yoktu.	11	8	10	16	52	2,1
Köyde yaşam standartım yükseldi.	58	20	15	4	0	4,4
Ekonomik anlamda kazancım oldu.	61	22	11	3	0	4,5
Devletin beni gözettiğini bilmek güvenimi artırdı.	59	13	18	4	3	4,2

Tablo 3.13 incelendiğinde ORKÖY desteği alan orman köylüsünün genel olarak desteklerden memnun olduğu görülmektedir. “*Kendimi şanslı hissediyorum.*”, önermesi ortalama değeri 4,5 “*Ekonomik anlamda kazancım oldu.*”, önermesi ortalama değeri 4,5 “*Köyde yaşam standartım yükseldi.*”, önermesi ortalama değeri 4,4 “*Devletin beni gözettiğini bilmek güvenimi artırdı.*” ve önermesi ortalama değeri 4,2 “*Kredi borcum oldu, gerek yoktu.*” önermesi ortalama değeri 2,1 olarak tespit edilmiştir.

Henüz ORKÖY desteği almayan katılımcıların çevrelerindeki ORKÖY desteği alan orman köylüleri hakkındaki görüşleri Tablo 3.14’de verilmiştir.

Tablo 3.14 Henüz ORKÖY desteği almayan katılımcıların çevrelerindeki ORKÖY desteği alan orman köylüleri hakkındaki görüşleri

	ORKÖY desteği alan orman köylüsü					
	5	4	3	2	1	Ort.
Köyün şanslılarıdır.	54	13	13	5	15	3,8
Kredi borçları oldu, gerek yoktu.	6	10	23	4	57	2,1
Köyde yaşam standartları yükseldi.	63	20	11	4	2	4,4
Ekonomik anlamda kazançları oldu.	70	13	13	3	1	4,5
Devletin onları gözettiğini bilmek onların güvenini artırmıştır.	68	14	10	4	4	4,4

Tablo 3.14 incelendiğinde; ORKÖY desteği almamış katılımcıların genel olarak çevrelerinde destek alan orman köylüleri ile ilgi düşüncelerinin olumlu bir iş yaptıkları şeklinde olduğu söylenebilir. “*Köyün şanslılarıdır*” önermesi ortalama değeri 3,8, “*Kredi borçları oldu, gerek yoktu*” önermesi ortalama değeri 2,1, “*Köyde yaşam standartları yükseldi*” önermesi ortalama değeri 4,4, “*Ekonomik anlamda kazançları*”

oldu” önermesi ortalama değeri 4,5 “Devletin onları gözettiğini bilmek onların güvenini artırmıştır” önermesi ortalama değeri 4,4 olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların ORKÖY destekleri ve desteklerin verilme süreci ile ilgili olarak verilen önermeler hakkındaki görüşleri Tablo 3.15’de verilmiştir.

Tablo 3.15 ORKÖY desteği alan ve henüz almayan katılımcıların, ORKÖY desteklerinin verilme süreçleri ile ilgili önermelere hakkındaki görüşleri

Önerme	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar					
	5	4	3	2	1	Ort.	5	4	3	2	1	Ort.
Projelerin duyurulma şekli yeterlidir.	50	15	7	12	13	3,8	35	17	19	8	21	3,4
Projelere başvuruda köylünün yapabileceği prosedürler uygulanmıştır.	37	24	20	5	11	3,7	34	26	20	6	14	3,6
Proje başlıklarının seçiminde köylünün ihtiyaçları göz önüne alınmıştır.	42	31	12	5	7	4,0	52	18	19	6	5	4,1
Proje konuları bulunduğumuz yöreye ve ihtiyaçlarımıza uygundur.	49	31	6	5	6	4,2	57	24	14	3	2	4,3
Projelerden yararlanacakların tespitinde adaletli davranılmıştır.	51	24	15	2	5	4,2	42	18	20	5	15	3,7
ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma süreci oldukça yorucudur.	12	15	11	17	42	2,4	27	21	26	7	19	3,3
ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma sürecinde gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.	61	20	10	3	3	4,4	34	20	30	7	9	3,6
Orman köylülerinin bu şekilde desteklenmesi ülke kalkınması için faydalıdır.	74	19	2	1	1	4,7	73	16	7	2	2	4,6
Orman köylülerinin ORKÖY desteklerinden her yıl haberdar edilmesi gerekmektedir.	77	13	7	0	0	4,7	83	8	6	1	2	4,7
Alınan destek ve krediler projelerin uygulanabilirliği açısından yeterlidir.	54	16	16	3	8	4,1	36	23	24	7	10	3,7
Alınan kredi ve desteklerin tamamı bu projeler için kullanılmaktadır.	77	13	2	1	4	4,6	42	17	26	6	9	3,8
ORKÖY destek ve kredileri ile yapılan bu projeler köy hayat standartlarını yükseltmektedir.	62	20	8	5	2	4,4	62	14	15	5	4	4,3
ORKÖY projelerinin çeşitleri artırılmalıdır.	82	7	6	0	2	4,7	73	9	16	0	2	4,5
Bu proje çeşitleri yeterlidir.	16	9	9	14	49	2,3	22	10	22	13	33	2,7
Devlet köylünün getirdiği projeyi incelemeli ve o projeye kredi vermelidir.	59	18	10	5	5	4,2	76	6	13	3	2	4,5
Ben istemesem de yine de destekten faydalanmak için bu proje desteğine başvururdum./başvururdum.	24	8	10	14	41	2,6	32	13	22	10	23	3,2
Kredi oranları daha çok düşürülebilir.	56	12	14	4	11	4,0	52	8	7	14	19	3,6
Hibe/destek oranları artırılmalıdır.	78	13	5	1	0	4,7	72	3	12	8	5	4,4
Proje kapsamında verilen destek ve kredilerin proje dışında başka bir ihtiyaç için kullanması uygundur.	12	8	10	8	59	2,0	30	7	13	18	32	2,9
Proje kapsamında verilen destek ve kredinin tamamı proje için kullanılmaktadır.	72	16	8	1	0	4,6	50	16	19	6	9	3,9
Proje tamamlandıktan sonra yapılan denetimler projenin sağlıklı olarak tamamlanması için gereklidir.	69	21	5	2	0	4,6	77	13	6	3	1	4,6

Tablo 3.15 incelendiğinde genel olarak ORKÖY desteği alan ve henüz ORKÖY desteği almayan orman köylülerinin birbirine yakın cevaplar verdiği görülmektedir. ORKÖY desteği almamış orman köylülerinin de destek ve süreç ile ilgili destek alan orman köylüleri gibi bilgili oldukları düşünülmektedir. Önermelere verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; *“Projelerin duyurulma şekli yeterlidir”* önermesinin ortalama değerleri destek alanlar için %3,8 – destek almayanlar için %3,4 olup sırasıyla *“Projelere başvuruda köylünün yapabileceği prosedürler uygulanmıştır”* önermesinin ortalama değerleri %3,7 - %3,6; *“Proje başlıklarının seçiminde köylünün ihtiyaçları göz önüne alınmıştır”* önermesinin ortalama değerleri %4 - %4,1; *“Proje konuları bulunduğumuz yöreye ve ihtiyaçlarımıza uygundur”* önermesinin ortalama değerleri %4,2 - %4,3; *“Projelerden yararlanacakların tespitinde adaletli davranılmıştır”* önermesinin ortalama değerleri %4,2 - %3,7 olarak tespit edilmiştir.

“ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma süreci oldukça yorucudur” önermesinin ortalama değerleri %2,4 - %3,3; *“ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma sürecinde gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır”* önermesinin ortalama değerleri %4,4 - %3,6; *“Orman köylülerinin bu şekilde desteklenmesi ülke kalkınması için faydalıdır”* önermesinin ortalama değerleri %4,7 - %4,6; *“Orman köylülerinin ORKÖY desteklerinden her yıl haberdar edilmesi gerekmektedir”* önermesinin ortalama değerleri %4,7 - %4,7; *“Alınan destek ve krediler projelerin uygulanabilirliği açısından yeterlidir”* önermesinin ortalama değerleri %4,1 - %3,7; *“Alınan kredi ve desteklerin tamamı bu projeler için kullanılmaktadır”* önermesinin ortalama değerleri %4,6 - %3,8 olarak belirlenmiştir.

“ORKÖY destek ve kredileri ile yapılan bu projeler köy hayat standartlarını yükseltmektedir” önermesinin ortalama değerleri %4,4 - %4,3; *“ORKÖY projelerinin çeşitleri artırılmalıdır”* önermesinin ortalama değerleri %4,7 - %4,5; *“Bu proje çeşitleri yeterlidir”* önermesinin ortalama değerleri %2,3 - %2,7; *“Devlet köylünün getirdiği projeyi incelemeli ve o projeye kredi vermelidir”* önermesinin ortalama değerleri %4,2 - %4,5; *“Ben istemesem de yine de destekten faydalanmak için bu proje desteğine başvurudum./başvururdum”* önermesinin ortalama değerleri %2,6 - %3,2’ dir.

“Kredi oranları daha çok düşürülebilir” önermesinin ortalama değerleri %4 - %3,6; “Hibe/destek oranları artırılmalıdır” önermesinin ortalama değerleri %4,7 - %4,4, “Proje kapsamında verilen destek ve kredilerin proje dışında başka bir ihtiyaç için kullanması uygundur” önermesinin ortalama değerleri %2 - %2,9; “Proje kapsamında verilen destek ve kredinin tamamı proje için kullanılmaktadır” önermesinin ortalama değerleri %4,6 - %3,9; “Proje tamamlandıktan sonra yapılan denetimler projenin sağlıklı olarak tamamlanması için gereklidir” önermesinin ortalama değerleri %4,6 - %4,6 olarak tespit edilmiştir.

3.2.1.4 Katılımcıların orman köylüsü tanımı ve hakları hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular

Katılımcılara göre, bir vatandaşın orman köylüsü olabilmesi için gereken özelliklere ilişkin veriler Tablo 3.16’da verilmiştir.

Tablo 3.16 Katılımcılara göre orman köylüsü olabilmesi için gereken özelliklere ilişkin veriler

	Destek alan katılımcılar						Destek almayan katılımcılar		
	Erkek		Kadın		Toplam		Erkek	Kadın	Toplam
	f	%	f	%	f	%	%	%	%
Sadece nüfus kütüğü orman köyünde olması yeterlidir.	2	2,1	0	0	2	2,1	11	3	14
Sadece orman köyünde ikamet etmesi yeterlidir.	8	8,2	2	2,1	10	10,3	14	5	19
Hem nüfus kütüğü hem de ikametinin orman köyünde olması gerekmektedir.	81	83,5	4	4,1	85	87,6	56	11	67
Toplam	91	93,8	6	6,2	97	100	81	19	100

Tablo 3.16 incelendiğinde hem ORKÖY desteği alan hem de destek almayan katılımcı gruplarının ortak kanaati olarak orman köylüsü olma şartının “*Hem nüfus kütüğü hem de ikametinin orman köyünde olması gerekmektedir*” ifadesi olduğu söylenebilir. “*Sadece nüfus kütüğü orman köyünde olması yeterlidir*” ifadesini orman köylüsü olma şartı olarak yeterli gören destek alan katılımcıların %2,1’i iken destek almayan katılımcıların %14’ü yeterli görmektedir. Bunun yanında “*Sadece orman köyünde ikamet etmesi yeterlidir*” ifadesini orman köylüsü olma şartı olarak yeterli gören destek alan katılımcıların %10,3’ü iken destek almayan katılımcıların %19’u yeterli görmektedir.

Orman köylüsünün işe girme sürecinde ayrıca desteklenmesi hususunda katılımcıların görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin %95'i, destek almayan orman köylülerinin %77'si orman köylülerinin işe girme sürecinde desteklenmesi gerektiğini düşünürken; katılımcılardan ORKÖY desteği alan orman köylülerinin %5'i, destek almayan orman köylülerinin %23'ü orman köylülerinin işe girme sürecinde desteklenmesi gerektiğini düşünmemektedir.

Katılımcıların anket çalışmasında cevapladıkları sorular haricinde paylaştığı diğer konular; ORKÖY ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) iş birliği ile köylerdeki eski ev ve ahırların yenilenmesi, kredi ödemelerinde esneklik, teknik personelden daha çok bilgi edinme, orman köylüsüne orman üretim işlerinde verilen birim fiyatların yükseltilmesi, bilinçli tarım faaliyetlerinin desteklenmesi olarak sıralanabilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Orman köylüsü, yapılan ormancılık düzenlemelerine dolaylı veya doğrudan katılan ve aynı zamanda düzenlemelerden etkilenen Türkiye ormancılığının önemli bir paydaşdır. Bu çalışmada; orman köylüsüne yapılan desteklerin beklentileri karşılama düzeylerinin ekonomik ve sosyal açıdan Daday örneği üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışmada aynı zamanda orman köylüsünün mekânsal düzlemde ve ORKÖY desteklerinin zamansal olarak durumu ortaya konulmuştur. Türkiye’de orman köylerinin sayısında artış ve buna karşılık orman köylü sayısında azalış olduğu görülmüştür. Orman varlığının artması ile ilişkili olarak yeni tanımlanan orman köylerinin oluşması, buna karşılık çeşitli nedenlerle meydana gelen göçleri (Erkan Buğday ve Özden, 2017; Özden ve Erkan Buğday, 2015) orman köy nüfuslarını azaltmaktadır. Türkiye’de Orta Karadeniz, Kuzey Ege ve Güney Marmara ve Akdeniz’de orman köyü sayısı ve orman köylü sayısının yoğun olduğu, köy başına düşen orman köylü sayısının genel olarak Türkiye’nin güney illerinde yoğun olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun nedenlerinin başında Karadeniz yöresinde dağınık köy yerleşmeleri (Toksoy vd., 2005; Uzun ve Yomralıoğlu, 2005) ve küçük gruplardan oluşan köylerin varlığı ve orman köylerinden gerçekleşen göçler (Alkan ve Toksoy, 2008; Erkan Buğday ve Özden, 2017; Günşen, 2012) sıralanabilir. Diğer taraftan Karadeniz bölgesinde orman köylerinde yaşanan göçün civardaki orman varlığına olan baskıyı azaltması da (Alkan, 2014) orman köylüsünün ormancılık içindeki önemine ayrıca vurgu yapmaktadır. Benzer şekilde Kütahya’da ORKÖY desteklerinin göç ve işsizliğe orta-iyi düzeyde etki ettiği belirtilmiştir (Daşdemir ve Yıldırım 2018).

Orman köylülerinin desteklenmesi, yerinde kalkınması için gerçekleştirilen ORKÖY faaliyetlerinin 1974-2020 yılları arasındaki zamansal değişimine ilişkin sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

ORKÖY kooperatif desteklerinin 70’lerde, Türkiye tarihinin en yüksek değerlerine ulaşmasının hem ORKÖY’ün fonları ile ilgili 1974 tarihli “Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliği Hakkında Kararname”nin yürürlüğe girmesi ile hem de Türkiye’de kooperatifçiliğin hızlandığı (Öksüz, 1982) bir döneme denk gelmesi ile açıklanabilir.

Genel olarak Türkiye’de kooperatiflere yönelik desteklerin zamansal olarak negatif yönlü bir trendde olduğu sonucuna varılmıştır. Özellikle ormancılık ile ilgili faaliyetlerde kolektif çalışmanın önemli olduğu düşünüldüğüne kooperatifçiliğin desteklenmesi adına ORKÖY kooperatif desteklerinin önemi büyüktür. Daşdemir ve Karcı (2021), salt orman üretim işinin yanında kooperatiflerin etkin bir şekilde diğer orman ürünleri üzerine de yoğunlaşmaları hususuna vurgu yapmışlardır. Kooperatifler hususunda orman köylülerinin beklentilerinin yüksek olması Daşdemir ve Karcı (2021); orman köylüsünü kalkındırma çalışmalarında ORKÖY kooperatif kredi/desteklerinin önemini vurgulamaktadır.

ORKÖY desteklerinden biri olan ferdi desteklerin genel olarak, talebe ve devletin destek politikaları ve yeni projelerin varlığı ile ilişkili olarak zamansal olarak farklılık gösterdiği düşünülmektedir. Ferdi desteklerden dam örtüsünün zamansal değişiminde ORKÖY desteklerinin ilk döneminde 4 yılda yaptığı desteğin sonrasında ciddi bir oranda düştüğü ilk dört yılda yapılan dam örtü desteğinin sonraki yaklaşık 40 yıllık süreçte ancak destek olarak verilmiştir. Bu sonuç, ORKÖY’ün ilk döneminde büyük bir seferberlik anlayışı ile gerçekleştirilen bir destek olarak açıklanabilir. ORKÖY desteklerinden ısıtma-pişirme ile ilgili desteklerin zamansal değişiminde özellikle 2000’lerin başından itibaren sürekli artan bir trendde olduğu özellikle güneş enerji sistemlerinin orman köylüsü tarafından talep edildiği ve orman köy yaşamına kabul edildiği sonucuna varılmıştır. Orman köylüsünün orman ürünlerini bağımlılığını azaltmak için desteklerinin artırılması önerileri (Daşdemir ve Yılmaz, 2016; Daşdemir ve Yıldırım, 2018) ve orman köylüsünün pişirme ve sıcak su amaçlı yakacak odun tüketiminde düşüşe neden olan (Tonyalı, 2019) güneş enerji sistemlerinin kullanımının desteklenmesi orman-insan ilişkilerinin düzenlenmesi için önemli bir araçtır. Bununla beraber ORKÖY faaliyetleri ve bilgilendirmeler ile yakacak odun tüketiminin negatif yönlü ilişkisi görülmüştür (Daşdemir ve Köse 2021).

Çalışma sonucunda ORKÖY desteklerinden biri olan fenni arıcılık desteğinin zamansal değişimi incelendiğinde; OGM’nin bal ormanları projelerine verdiği öneme (Bekar ve Acar, 2017; Koday ve Karadağ, 2019) karşılık, fenni arıcılık desteğinin dönem kesintilere uğradığı, kişi başına verilen destek miktarının artmasına karşılık destek alan kişi sayısının azaldığı görülmektedir. Bu durumun ormancılık uygulamalarında

senkronizasyonun önemi için incelenmesi gerektiği düşünülmektedir. Türkiye’de orman köylüsünün gelir kaynakları arasında önemli bir bölümüne sahip olan hayvancılığın (Alkan ve Kılıç, 2018), ORKÖY tarafından verilen destekler yıllar itibari ile dalgalanmalı olsa genel olarak pozitif eğilimli ve sürekli dir. Çalışmada orman köylülerine verilen ev ve el sanatları desteklerinin 90’ların ortalarından itibaren oldukça düştüğü tespit edilmiştir. Orman köylülerine verilen ORKÖY tesis edindirme ve çevirme desteğinin alan kişi bakımından azalış gösterdiği buna karşılık kişi başına verilen destek miktarının arttığı belirlenmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde her bir ferdi desteğ in zamansal değişiminde farklılıklar bulunduğu görülmektedir. Toplam ORKÖY ferdi desteklerinin 1974-2020 yılları arasındaki zamansal değişimi incelendiğinde ise üç farklı dönemin bulunduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan bu üç dönem değerlendirmesinin nedeni olarak; kişi başına verilen destek miktarı ile destek alan kişi sayılarının dönemsel olarak farklılık bulunması gösterilebilir. Birinci dönem olarak kabul edilen dönem 1974-1980’lerin başına kadar geçen dönem ve üçüncü dönem olarak tanımlanan 2000’lerin başından 2020 yılına kadar devam eden süreçlerde ORKÖY destekleri daha stabil ve yüksek oranda verilmiştir. Buna karşılık 1980’lerin başında başlayan gerileme 90’larda en alt seviyelere ulaşmıştır. Bu sonuçlar orman köylüsüne verilen desteklerin dönemin koşullarına göre değiştiğini göstermektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde orman köylüsünün ORKÖY’den beklentilerine ilişkin elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır;

Çalışmada orman köylüsü iki grup olarak değerlendirilmiş ve ORKÖY desteği alan grup ortalama 51 yaşında ve çoğunlukla ilkökul mezunu ve ORKÖY desteği almayan grup ortalama 41 yaşında ve çoğunlukla lise mezunudur. ORKÖY desteği alanların %85’i çiftçi ve destek almayanların yaklaşık yarısına yakını mesleklerini serbest meslek ve çiftçi olarak ifade etmiştir. Bu çalışma için orman köylülerinde yaş ortalaması düştükçe eğitim düzeyinin arttığı söylenebilir. Çalışmada ORKÖY desteği alan orman köylülerinin aylık ortalama gelirlerinin daha düşük olduğu söylenebilir.

Çalışma sonucunda orman köylülerinin ormanı hayatlarının bir parçası olarak gördüğü, orman köylüsüne sunduğu imkanların farkında oldukları bu nedenle de ormanı sadece ağaç topluluğu olarak çoğunun görmediği sonucuna varılabilir.

Çalışmada hem ORKÖY desteği alan hem de ORKÖY desteği almamış orman köylülerinin ORKÖY'den kulaktan kulağa yöntemlerle daha çok bilgi sahibi oldukları, ORKÖY'ün tanıtımında köy muhtarlarının bilgilendirmelerinin oldukça etkileyici olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç köy muhtarları ile ORKÖY birim yetkilileri arasındaki iletişimin, bilgi akışının daha çok ve sürekli olması ile orman köyünde yaşayan halka daha çok ulaşılabileceğini göstermektedir.

Daday orman köylerinde yaşayan orman köylüleri süt ve besi sığırcılığı, sera ve güneş enerji sistemleri üzerine ORKÖY desteği almak istemektedirler. Buna karşılık, Alkan (2014) çalışmasında Trabzon ili orman köylülerinin güneş enerji sistemlerini besicilik için verilen kredilere göre daha çok tercih ettiklerini belirtmiştir. Nitekim ORKÖY desteği alan katılımcıların yaklaşık %62'si süt ve besi sığırcılığı desteği almışlardır. Bu sonuç iki şekilde yorumlanabilir; öncelikle Daday orman köyleri süt sığırcılığı için uygunlara sahip ve verimli işletmecilik gerçekleştirilebilir veya ikinci olarak ORKÖY'ün sığırcılık üzerine verdiği desteklerin sonucunda orman köylüsü ekonomik olarak kazanç sağlamış olabilir. ORKÖY desteği alan orman köylülerinin %62'si proje maliyetlerini ORKÖY desteği olmadığı takdirde karşılayamayacaklarını ifade etmeleri desteklerin önemini ortaya koymaktadır. ORKÖY'den istedikleri proje olmasa da orman köylüsü yine de başvurma konusunda kararsızdır. ORKÖY desteği alan orman köylüleri kendilerini ekonomik anlamda kazançlı ve şanslı hissediyor ve devlet desteğini önemsiyor. ORKÖY desteği almış orman köylülerinin gözünden ORKÖY desteği alan orman köylüleri öncelikle kazançlı, yaşam standartları yükselmiş ve devletin desteğini hissetmekten memnun olarak köylüler olarak görülmektedir.

ORKÖY destekleri ve desteklerin verilme süreçleri ile ilgili olarak elde edilen sonuçlar incelendiğinde; ORKÖY'ün bilgilendirme hususunda eksikleri olduğu, proje konularının orman köylüsünün yöresel farklılıklarına da uygun olduğu, ülke kalkınması için yararlı olduğu, her yıl ORKÖY'ün projeler hususunda bilgilendirme yapması gerektiği, projelerin çeşitlendirilmesi gerektiği gibi hususlarda hem ORKÖY

desteği alan hem de destek almayan orman köylülerinin hem fikir olduğu görölmektedir. Destek almayan orman köylüleri desteklerden yararlananların seçiminde destek alanlara göre daha az adaletli davranıldığını düşünmektedirler. Destek alanlar ORKÖY destek alma sürecini destek almayanlara göre daha kolay geçilen bir süreç olarak görmektedir. Destek alanlar ORKÖY destek alma sürecinde destek almayanlara göre daha fazla gerekli bilgiyi aldıklarını düşünmektedir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışma sonucunda elde edilen bilgiler değerlendirildiğinde; Türkiye ormancılığı için orman köylüsü ORKÖY'ün kurulduğu yıldan beri hala önemli bir konudur. Özellikle orman teşkilatlanmasında yaşanan hareketlilikler de dikkate alınarak; yıllar içinde orman köylüsüne verilen desteklerin gün geçtikçe form değiştirdiği, talebinin değiştiği ve ORKÖY tarafından verilen desteklerde farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Bunların sonucunda; orman köylüsünün yöreselliği de dikkate alarak sosyolojik ve ekonomik açıdan iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda; paydaş katılımcı geniş ölçekli çalışmalar yapılması orman-köylü ilişkilerinin düzenlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Orman köylüsünün kentlere göçü ve orman köylerinin boşalmasını önlemek adına ORKÖY desteklerinin dağıtılmasında hem yöresel farklılıklar göz önünde bulundurulmalı, hem de projelerin belirlenmesi sürecinde köy muhtarları, orman köylüleri, orman işletme şefleri, tarım ilçe müdürlüğü çalışanları vb. orman köylüsü ile yakın ilişkiler içinde olan kesimler ile iş birliğine gidilmelidir. Orman köylülerine verilen proje desteklerinin değişen siyasi yapıya olan hassasiyeti ortadan kaldırılmalı, uzun dönemlere ilişkin planlamalar yapılmalıdır. Ferdi projeler yanında kooperatif desteklerine de aynı ölçüde önem verilmelidir. Gelişen teknolojiye de faydalanılarak pilot bölgelerde teknoloji destekli tarım-ormancılık projelerine destek verilmelidir. Ulusal ölçekli bölgesel kalkınma ajansları, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu vb. kurumları ile ORKÖY'ün işbirlikleri ile güncel, girişimci bir yaklaşım ile orman köylüsünün kalkınmasına destek olunabilir.

ORKÖY destekleri orman köylüsü için oldukça çekici olmasının yanında tanıtımının ve halkla ilişkiler düzeyinde artırılması gerekmektedir. Genel anlamda ORKÖY faaliyetlerinin toplumda kulakta kulağa yayılma ile daha çok yayıldığı düşünüldüğünde; ORKÖY bilgilendirme toplantılarının düzenli bir şekilde yapılması gerekmektedir. Bilgilendirme toplantılarında hem gelecek dönemlerin projelerinden hem de geçmişte yapılan projelerin başarı durumlarından söz edilmeli istenilen

hedeflere hem orman köylüsü hem de ormancılık teşkilatı olarak varılıp varılmadığı ortaya konulmalıdır.

ORKÖY destekleri orman köylüsü tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak bu desteklerin hak sahiplerine ulaşma sürecinde tamamen şeffaf bir düzen oluşturulması başarının artırılmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Hem Daday ilçesi özelinde hem de 1974-2020 yılları arasında kesintisiz ve hem hemen belirli bir düzende devam eden hayvancılık desteklerinin orman köylüleri tarafından hala ve özellikle istendiği görülmektedir. Orman köylüsünün hayvancılık hususunda hem ferdi hem de kooperatif destekleri ile ayrıca desteklenebileceği de düşünülmektedir.

Bu çalışmada elde edilen verilen ormancılığımıza ve orman köylü ilişkilerinin düzenlenmesi sürecinde katkı sağlaması umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Ağırman, Y., (2021). Trabzon ili Maçka ilçesinde ORKÖY tarafından verilen kredilerin uygulama sonuçlarının araştırılması. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
- Alkan S. & Toksoy D., (2008). Orman Köylerinde Sosyo-Ekonomik Yapı: Trabzon İli Örneği. Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi, 2008, 8 (1): 37-46
Kastamonu Univ., Journal of Forestry Faculty.
- Alkan, H., & Demir, E. (2013). Orman köylerinde kooperatifçiliğin gelişimine etki eden etmenler. Turkish Journal of Forestry| Türkiye Ormancılık Dergisi, 14(1), 1-9.
- Alkan, H., & Kılıç, M. (2018). Orman Köylüleri Perspektifinde Ormancılık ve Salma Hayvancılık İlişkileri. ISNOS-MED 2018.
- Alkan, H., Korkmaz, M. & Eker M. (2010). Sürdürülebilir Orman Yönetiminde Yaşanan Gelişmeler, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Isparta Orman Bölge Müdürlüğü Örneği. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi 20-22 Mayıs 2010 Cilt: I Sayfa: 56-65
- Alkan, S. (2014). Kırsal nüfus değişiminin, ormanlar ve ormancılık üzerine etkileri (Trabzon ili örneği). Kastamonu University Journal of Forestry Faculty, 14(1), 69-78.
- Altunel, T., & Olmez, B. (2019). Beekeeping as a rural development alternative in Turkish northwest. Appl Ecol Environ Res, 17, 6017-6029.
- Anonim, (2004). 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu. Resmi Gazete: Tarih: 23/7/2004 Sayı: 25531.
- Atmiş, E., Günşen, H. B., & Özden, S. (2010). How can Turkey's forest cooperatives contribute to reducing rural poverty?. Unasyuva (English ed.), 61(234/235), 51-53.
- Atmiş, E., Günşen, H. B., & Özden, S. (2009a). Forest cooperatives and its importance in rural poverty reduction in Turkey. In *III World Forestry Congress (pp. 18-23).
- Atmiş, E., Günşen, H. B., Lise, B. B., & Lise, W. (2009b). Factors affecting forest cooperative's participation in forestry in Turkey. Forest policy and economics, 11(2), 102-108.
- Aydin, T., & Aydin, M. (2011). Determination of the Impact of Population Change on the Land Use via GIS; Case Study of Kastamonu-Küre. Kastamonu University Journal of Forestry Faculty, 11(2), 156-164.

- Bekar, M., & Acar, C. (2017) Bal ormanları için önemli olan bitkilerin Trabzon bölgesinde incelenmesi. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 48, s. 435-444.
- Bulut, A. (2018). Orman köylerindeki sosyoekonomik değişimin orman alanları üzerine olan etkilerinin belirlenmesi (Kastamonu İli Örneği). (Doctoral Dissertation, Kastamonu Üniversitesi).
- Cesur, İ. (2021). İklim değişikliği bağlamında kadın orman işçiliği ve hukuksal temeli (Kastamonu örneği). (Doctoral dissertation, Kastamonu Üniversitesi).
- Coşgun, U. (2018). Development conditions and possibilities for forest villages (A case study: Western Black Sea region). Eurasian Journal of Forest Science, 6(1), 68-
- Coşgun, U. (2019). Determination of Contribution of Department of Forest-Village Relation's Projects (DoFVR) Implemented which is Purposed for Reducing Firewood Consumption (Case Study; West Mediterranean and Western Black Sea Regions). Eurasian Journal of Forest Science, 7(1), 1-12.
- Çakır, G., & Tonyalı, S. A. (2021). Effects of Using Solar Water Heating System on Fuelwood Consumption in Forest Villages. Kastamonu University Journal of Forestry Faculty, 21(1), 55-64.
- Daşdemir, İ. & Yıldırım, Ö. 2018. The Effects of ORKÖY Activities on Sustainable Rural Development: Example of the Kütahya Regional Directorate of Forestry. The Most Recent Studies in Science and Art Book, Volume 2, ISBN 978-605-288-357-0, Chapter 82, pp.1055-1071, Ankara.
- Daşdemir, İ. & Yılmaz A., (2016). Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmada ORKÖY'ün Rolü (Samsun Orman İşletmesi Örneği), ISEM2016, 3rd International Symposium on Environment and Morality, 04-06 November 2016, Alanya/Antalya –Turkey
- Daşdemir, İ. 2002. Sarıkamış ve Oltu Yöresindeki Ormancılık Kooperatiflerinin Kırsal Kalkınma ve Bölge Ormancılığı Açısından Değerlendirilmesi. I. Ulusal Ormancılık Kooperatifleri Sempozyumu Bildirisi, OR-KOOP Sempozyum Kitabı, s.107-128, 22-23 Mart, Kastamonu.
- Daşdemir, İ., & Kanburoğlu, S. 2009. Devlet Orman İşletmelerinde Odun Hammaddesi Üretiminde Tahtacıların Rolü II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi 19-21 Şubat 2009, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Daşdemir, İ. & Karcı, A. 2021. Ormancılık Kooperatiflerine Yönelik Algı ve Beklentiler: Yenice Orman İşletmesi Örneği. Turkish Journal of Forestry, 22(2): 117-127, DOI: 10.18182/tjf.884318
- Daşdemir, İ. & Köse, M. 2021. The Impact of ORKÖY Activities on Sustainable Forest Management in İstanbul Province, Turkey. Small-scale Forestry, 20(4): 517-542, <https://doi.org/10.1007/s11842-021-09479-4>
- DOİM, (2021). Daday Orman İşletme Müdürlüğü 2021 yılı çalışma programı verileri.

- Eker, Ö., Nazik, S. (2017). Orman Kaynaklarının Yoksulluk Yönetimi ve Kırsal Kalkınma Üzerine Sosyo-Ekonomik Etkileri: Kastamonu Pınarbaşı İlçesi Örneği. *Turkish Journal of Forest Science*, 1(1), 44-58.
- Erkan Buğday, S., & Özden, S. (2017). The relationship between terrain and rural migration (1965–2013) on the north of Turkey (the case of Kastamonu). *Environmental Monitoring and Assessment*, 189(4), 1-11.
- Ertuna, B., Güney, S., Güven, Ö., & Aydemir, N. (2012). Yerel halkın kırsal turizm gelişimine katılma isteğini etkileyen unsurlar: Kastamonu örneği. *International Journal of Social and Economic Sciences (IJSES)* E-ISSN: 2667-4904, 2(2), 59-66.
- Geray, U. 1989. Bir Bölüm Orman Köylülerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, 39 (2).
- Gökçe, A., & Akyıldız H. (2010). Kastamonu İli Orman Ürünleri Endüstrisi. *Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi*, 10 (2): 147-163
- Guloglu, Y., Bulut, A., Altunel, A. O., & Bayramoglu, M. M. (2021). The effect of population shift on land cover change and illegal forest activities. *Environmental Monitoring and Assessment*, 193(2), 1-13. 77
- Gümüş, C. (2018). Türk Orman Devrimi. *TOD Yayınları*, (43)
- Günşen H. B. & Atmış E., (2020). Kalkınma Planlarında Yer Alan Orman Köylüsüne İlişkin Politikaların Zamansal Değişimi. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 22 (1): 256-272,
- Günşen, H. B. (2012). Orman köylerinde iç göçleri etkileyen faktörler (Bartın-Kastamonu Örneği). *Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*
- İbret, B. Ü. (2010). Kastamonu'nun Göç Olgusu. *Coğrafya Dergisi*, (20).
- Kızılaslan, H., (1993). Tokat Merkez İlçesine Bağlı Orman Köylerinde ORKÖY Kredilerinin Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 10 (1993), 182-187 *Gaziosmanpaşa University Journal of Agricultural Faculty*.
- Koday, Z., & Karadağ, H. (2019). Türkiye’de Bal Ormanlarının Gelişimi ve Bölgesel Dağılımı (2007–2018). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(3), 1227-1242.
- Mercimek, A. (2019). Kastamonu orman bölge müdürlüğünde orman suçlarında toplum bilinci ve hukukun etkinliği. (Master's thesis, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- OGM 2019. Orman ve Köy İlişkileri Dairesi Başkanlığı www.ogm.gov.tr (erişim 06/05/2019)

- OGM, 2020. Ormanlık İstatistikleri 2020. (<https://www.ogm.gov.tr/tr/e-kutuphane/resmi-istatistikler>) (erişim 20/11/2021)
- Öksüz, E. (1982). Kooperatifçilik Kavramı ve İlkelerinin Işığında, Türkiye'de Köy Kalkınma Kooperatifleri. In Journal of Social Policy Conferences (No. 31, pp. 329-358).
- Önal, P., & Bekiroğlu, S. (2011). Orman köylerinde ORKÖY tarafından gerçekleştirilen köy kalkındırma projelerinin uygulama sonuçlarının araştırılması (Şile-İstanbul). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 61(2), 53-66.
- Özden, S., & Erkan Buğday, S. (2015). Üretim Faktörü Olarak Orman Köylüsünün Nüfus Hareketleri: Kastamonu Örneği. Kastamonu University Journal of Forestry Faculty, 15(2).
- Özkan, K. & Alkan, H. (1998). Isparta İli Orman Köyleri Kalkınma Planlarının Yapılmasında Hazırlık Aşamasında Plan Ölçeğinin Belirlenmesi Üzerine Bir Yaklaşım, Süleyman Demirel Üniversitesi Isparta'nın Dünü Bugünü ve Yarını Sempozyumu II 16-17 Mayıs 1998- Isparta.
- Özsan, M. (2011). Beypazarı Orman Köylerinde Kırsal Kalkınma Araştırmaları. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Sıralı, R., Konak, F. & Cınbıroğlu, Ş. (2013). Ülkemizdeki Arıcılık Desteklemeleri. Arıcılık Araştırma Dergisi /Haziran 2013
- Solmaz, E., (2007). Muğla Orman Köylerinin Kalkınmasına Yönelik Uygulanan Politikaların Yoksulluk Düzeyi ve Orman Kaynaklarının Kullanımına Etkisi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE) Güz 2007 Sayı 19.
- Soydan, G. (2010). Adana ilinde orman köylerinin kalkındırılmasına yönelik olarak ORKÖY kredileri uygulaması üzerine bir araştırma. Çukurova Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana, 66.
- Toksoy, D., Ayaz, H., Şen, G., & Özden, S. (2005). Doğu Karadeniz Bölgesinde orman-köylü ilişkileri. Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi 6 (1-2) (2005), 79-85
- Tolunay A. & Korkmaz M., (2005). 35. Kuruluş Yılında ORKÖY, I. Çevre ve Ormanlık Şurası, 22-24 Mart 2005, s. 1575-1582, Antalya.
- Tolunay A., Korkmaz M., Alkan H., & Filiz S. (2001). Eğirdir Yöresi Orman Kaynaklarının Yöresel Ekonomiye ve Kalkınmaya Katkıları. 1. Eğirdir Sempozyumu, 31 Ağustos-1 Eylül, 2001, s. 825-836, Isparta.
- Tolunay, A. & Alkan A., (2006). Kırsal Kalkınmada Yayım ve Tanıtım. Ormanlıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, 26-28 Mayıs 2006, Bildiriler Kitabı, s.72-79, Ilgaz/Çankırı.

- Tolunay, A. & Özkan, K. (2001). Eğirdir Gölü Havzası Orman Köylerinin Yetiştirme Ortamı Yöresel Sınıflandırma Esasına Göre Değerlendirilmesi. Tarihi Kültürel Ekonomik Yönleri ile Eğirdir. 1. Eğirdir Sempozyumu 31 Ağustos – 1 Eylül
- Tolunay, A., (1992). Neden Sosyal Ormancılık ve Nasıl bir ORKÖY? Orman Bakanlığı Dergisi, Eylül 1992, Yıl:1, Sayı:5 , Ankara, Türkiye.
- Tolunay, A., Korkmaz, M., & Alkan, H. (2002). ORKÖY Kalkınma Projelerinin Hazırlanmasında Kullanılabilecek Proje Değerlendirme Kriterleri Kırsal Çevre Yıllığı, s. 117-134, Ankara.
- Tonyalı, S., A., (2019). Orman köylülerinin güneş enerjili su ısıtma sistemlerini kullanmasıyla ortaya çıkan sosyo ekonomik durumun değerlendirilmesi Gümüşhane örneği. Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- TUIK, (2019). <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> (erişim 01/06/2019)
- Turan, B. & Dağdaş S. (2010). Güneş Enerjisi ve Artan Kullanım İmkanları. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi 20-22 Mayıs 2010 Cilt: I Sayfa 97-106
- Ulusoy, H., Türkoğlu, T., Büyüksakallı, H., & Malkaçoğlu, S. (2014). Ormanlardan çok yönlü yararlanmanın işletme düzeyinde değerlendirilmesi (Köyceğiz Orman İşletme örneği). II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, Isparta, 624-636.
- Uzun, B., & Yomralıoğlu, T. (2005). Doğu Karadeniz Bölgesinde Dağınık Yerleşim Sorunlarının Mülkiyet Açısından İrdelenmesi ve Kırsal Arazi Düzenleme Modeli. Doğu Karadeniz Bölgesi Kalkınma Sempozyumu 2005, 23-34.
- Yetiş, Ş., & Özden, S., (2017). Sosyal Devlet İlkesi Işığında Türkiye'de Orman Köylüsünün Durumu. Sosyal Bilimler Dergisi. Yıl: 4, Sayı: 10, Mart 2017, s. 33-53

EKLER

EK 1 Türkiye’de Orman Köylüsü İle İlgili Mevzuata İlişkin Çizelge

Türü	Başlık	Karar No	Tarihi	Sayısı
Kanun	“Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifâ’ Hakkı Kânunu Sûreti”	484	17.05.1924	70
Kanun	“15 Nisan 1340 Târih ve 484 Numaralı (Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifâ’ Hakkı Kânunu) nun İkinci Mâddesine Müzeyyel Kânun”	582	12.03.1925	89
Kararname	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliği Hakkında Kararname”	-	12.08.1974	14974
Yönetmelik	“6831 Sayılı Kanun’un 13. Maddesi B Fıkrası Uyarınca Başka Yere Kaldırılmalarına Karar Verilen Orman Köylülerinin Taşınmaz Mallarının Kamulaştırılması İş ve İşlemlerine Ait Yönetmelik”	-	17.06.1976	15619
Yönetmelik	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliği”	7/13177	16.03.1977	15880
Yönetmelik	“Başka Yere Kaldırılmalarına Karar Verilen Orman Köylülerinin Taşınmaz Mallarının Kamulaştırılması İş ve İşlemlerine Ait Yönetmeliğin 7. ve 10. Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik”	-	13.07.1978	16345
Yönetmelik	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliğinin Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik”	7/15989	18.08.1978	16381
Yönetmelik	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliğinin Bazı Fıkralarının Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik”	7/17325	13.04.1979	16608
Yönetmelik	“6881 Sayılı Orman Kanunu’nun 1906 Sayılı Kanun’la Değişik 84. Maddesi Gereğince Hak Sahibi Orman Köylülerine ve Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine Verilecek Pazar Satışı Odun Miktarları Hakkındaki Yönetmelik”	-	27.08.1980	17088
Milletlerarası antlaşmalar ve sözleşmeler	“Hükümetimizle F A D Arasında Islah Edilme Arazilerin Orman Köylülerince Kullanımı Yoluyla Mera ve Hayvan Yemi Üretimini Geliştirilmesi Projesi Onay Kararı”	-	4.02.1983	17949
Kanunlar	“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Kanunu”	2924	20.10.1983	18197
Yönetmelik	“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik”	85/10118	6.01.1986	18980
Yönetmelik	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”	90/438	16.06.1990	20550
Kanun	“2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun”	3763	7.09.1991	20984
Yönetmelik	“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmeliğin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik”	92/3386	9.09.1992	21340
Anayasa mahkemesi kararı	“Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında 2924 Sayılı Kanunun 11. Maddesinin Birinci Fıkrasındaki ve 3673 Sayılı Yasa ile Eklenen Dördüncü Fıkrasındaki Bir İbarenin Anayasaya Aykırılığı Savıyla İptaline Dair Karar. E. No: 1992/48”	1993/14	5.03.1994	21868
Bakanlar kurulu kararları	“Hayvancılığın Geliştirilmesi ve Orman Köylülerinin Kalkındırılmasının Sağlanmasına İlişkin Karar”	95/6820	16.05.1995	22285
Yönetmelik	“Orman Köylüleri Kalkınma Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik”	95/6773	8.06.1995	22307
Tebliğ	“Orman Köylülerine Faizli Besicilik İşletme Kredilerinin Kullanılması Hakkında Tebliğ (4/5/1995 Tarihli 95/6820 Sayılı Kararname Uyarınca) Tebliğ: 95/1”	-	24.06.1995	22323
Kanun	“2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun”	4127	4.11.1995	22453

Ek 1'in devamı

Türü	Başlık	Karar No	Tarihi	Sayısı
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik"	97/9637	31.07.1997	23066
Anayasa mahkemesi kararı	"Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanunun Bazı Madde ve Fıkralarının Anayasaya Aykırı Olduğu İddiasıyla İptali İsteminin Reddine Dair Karar. E. No: 1996/2"	1996/10	6.08.1997	23072
TBMM kararı	"Ormanların ve Orman Köylülerinin Korunması, Orman Yangınlarının Nedenlerinin Belirlenmesi, Yangınların Önlenmesi ve İtfaiye Teşkilatının Yeniden Yapılanması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Tespit Edilmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına İlişkin Karar"	539	16.04.1998	23315
TBMM kararı	"Ormanların ve Orman Köylülerinin Korunması, Orman Yangınlarının Nedenlerinin Belirlenmesi, Yangınların Önlenmesi ve İtfaiye Teşkilatının Yeniden Yapılanması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Tespit Edilmesi Amacıyla Kurulan (10/23, 36, 103, 173, 183, 198.) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine İlişkin Karar"	547	23.05.1998	23350
TBMM kararı	"Ormanların ve Orman Köylülerinin Korunması, Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Tedbirlerini Araştırmak Amacı ile Kurulan 10/23, 36, 103, 173, 183 ve 198 Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar"	603	20.10.1998	23499
Uyuşmazlık mahkemesi kararı	"Orman Köylülerine Verilen Yakacak Odunun Satışından Doğan İdari Hatadan Ötürü Açılan Davanın İdari Yargı Yerinde Görülmesi Gerektiği Hakkında Karar E. No: 1999/19"	1999/27	9.03.2000	23988
Tebliğ	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller"	-	24.03.2002	24705
TBMM kararı	"Orman Köylülerinin Sorunlarının Araştırılarak Orman Köylülerinin Kalkındırılması için Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar"	777	12.07.2003	25166
TBMM kararı	"Orman Köylülerinin Sorunlarının Araştırılarak, Orman Köylülerinin Kalkındırılması için Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine İlişkin Karar"	785	8.11.2003	25283
TBMM kararı	"Orman Köylülerinin Sorunlarının Araştırılması Amacıyla Kurulan 10/69, 118 Esas No.lu Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar"	796	11.02.2004	25370
Tebliğ	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller"	-	6.05.2004	25454
Tebliğ	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerin 15 inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller"	-	14.05.2004	25462
Esas ve usuller	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller"	-	2.07.2005	25863
Esas ve usuller	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller"	-	31.12.2005	26040
Yönetmelik	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller"	-	7.09.2006	26282
Yönetmelik	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller"	-	29.12.2007	26741
Yönetmelik	"Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller"	-	23.08.2008	26976
Kanun	"Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun"	6292	26.04.2012	28275
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik"	-	13.06.2012	28322

Ek 1'in devamı

Türü	Başlık	Karar No	Tarihi	Sayısı
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 6 ncı Maddesinin Üçüncü Fıkrasında Yer Alan Başvuru Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar"	2012/38 46	24.10.201 2	2845 1
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun Uygulanmasından Elde Edilen Gelirlerin Kullanımına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar"	2012/39 07	24.11.201 2	2847 7
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun Uygulanmasından Elde Edilen Gelirlerin Kullanımına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"	2012/40 17	20.12.201 2	2850 3
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 6 ncı Maddesinin Üçüncü Fıkrasında Yer Alan Başvuru Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Karar"	2012/41 46	10.01.201 3	2852 4
Kanun	"Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"	6412	4.02.2013	2854 9
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Uyarınca Yapılacak Satış ve İade İşlemlerinde Fiilen Görevlendirilenlere Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesine İlişkin Karar"	2013/44 01	13.03.201 3	2858 6
Kanun	"Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun ile Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"	6444	15.03.201 3	2858 8
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik"	-	4.11.2013	2881 1
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 6 ncı Maddesinin Altıncı Fıkrasında Yer Alan Hak Sahiplerine Satış İşlemlerinin İdarece Sonuçlandırılmasına İlişkin Sürenin Uzatılması Hakkında Karar"	2013/55 71	28.11.201 3	2883 5
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Uyarınca Yapılacak Satış ve İade İşlemlerinde Fiilen Görevlendirilenlere Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesine İlişkin Karar"	2014/63 02	12.05.201 4	2899 8

Ek 1'in devamı

Türü	Başlık	Karar No	Tarihi	Sayısı
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Uyarınca Yapılacak Satış ve İade İşlemlerinde Fiilen Görevlendirilenlere Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesine İlişkin Karar"	2015/80 61	28.08.2015	2945 9
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun Uyarınca Yapılacak Satış ve İade İşlemlerinde Fiilen Görevlendirilenlere Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesine İlişkin Karar"	2016/87 27	5.05.2016	2970 3
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkandırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik"	-	22.02.2017	2998 7
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ve Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanununun Geçici 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan Başvuru ve Ödeme Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Karar"	2017/99 67	8.03.2017	3000 1
Bakanlar kurulu kararı	"6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanununun Geçici 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan Başvuru ve Ödeme Süreleri ile Beşinci Fıkrasında Yer Alan Başvuru Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar"	2017/10 842	3.10.2017	3019 9
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkandırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik"	-	30.04.2020	3111 4
Yönetmelik	"Orman Köylülerinin Kalkandırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik"	-	8.08.2020	3120 7

EK 2 Daday İlçesine Bağlı 2015-2021 Yılları Arası ORKÖY Kredisi Almış Orman Köylülerinin Anket Soruları

Sayın Katılımcı;

Bu anket tarafımdan hazırlanmakta olan bir araştırmaya veri sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Araştırmanın amacı Devlet destekli ve kısaca ORKÖY olarak isimlendirilen destekleri/yardımları alan orman köylüleri ile “Desteklerin Beklentileri Karşılama Düzeylerinin Ekonomik ve Sosyal Açından Değerlendirilmesi”dir. Anketlerle elde edilen veriler genel bir değerlendirmeye tabi tutulacak, bu veriler başka hiçbir amaçla kullanılmayacak, hiçbir anket formu tek başına değerlendirilmeyecek ve anketi yanıtladınlar ile verilen yanıtlar kesinlikle gizli tutulacaktır Bu amaçla hazırlanan anket çalışmasına verdiğiniz destekten dolayı teşekkür ederiz.

Seçil UZUNHASAN

Dr. Öğr. Üyesi Seda ERKAN BUĞDAY

Köy:.....

1- Yaş:.....

2- Cinsiyet:.....

3- Eğitim Durumunuz

a) Okuryazar değil

c) İlkokul

e) Lise

g) Lisans

b) Okuryazar

d) Ortaokul

f) Ön lisans

h) Lisansüstü

4- Mesleğiniz: .....

5- Aylık geliriniz:

a) 1000 TL'nin altında

d) 2030 TL-3000 TL

g) 5001 TL-6000 TL

b) 1001-2000 TL

e) 3001 TL-4000TL

h) 6001 TL-7000 TL

c) Asgari ücret (2020,90 TL)

f) 4001 TL-5000TL

l) Diğer .....

6- Orman sizin için ne ifade ediyor? (bir seçenek işaretlenecek)

a) Hayatın bir parçası

d) Köyümüzün çevresinde yer alan doğal bir güzellik

b) Sadece bir ağaç topluluğu

e) Diğer .....

c) Faydalandığımız bir alan

7- Sizce birine orman köylüsü diyebilmek için aşağıdaki özelliklerin hangisinin bulunması yeterlidir? (bir seçenek işaretlenecek)

a) Sadece nüfus kütüğü orman köyünde olması yeterlidir.

b) Sadece orman köyünde ikamet etmesi yeterlidir.

c) Hem nüfus kütüğü hem de ikametinin orman köyünde olması gerekmektedir.

8- Köyün çevresinde yer alan ormanlık alan size ne ifade etmektedir? (Verilen önermelere kesinlikle katılıyorsanız:5, Katılıyorsanız:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsanız:1 sütununu işaretleyiniz.)

Önerme	5	4	3	2	1
a) Hayvanlarımızı otlattığımız alandır.					
b) Gözümüze ve ruhumuza ferahlık veren güzel bir yeşil alandır.					
c) Sadece ağaç topluluğudur.					
d) Avlandığımız bir avlaktır.					
e) Havamızı temizleyen bir alandır.					
f) Yakacak ve yapacak odun temin ettiğimiz bir alandır.					
g) Altında yetişen bitki, mantar ve meyvelerinden faydalandığımız bir alandır.					
h) Benim için hiçbir şey ifade etmemektedir.					

9- Siz ORKÖY destek ve kredilerini ilk defa kimden/nasıl öğrendiniz?

a) ORKÖY broşürlerinden

d) ORKÖY desteği alan kendi köyümün sakinlerinden

b) İşletme Şefliği toplantılarından

e) Köy muhtarımızın yaptığı bilgilendirme toplantısından

c) ORKÖY desteği alan diğer köylerden

f) Radyo-TV kamu spotlarından

Ek 2'nin devamı

10- ORKÖY kredi/desteklerinden hangisini aldınız?

a) Süt sığırıcılığı	k) Bodur ve yarı bodur meyvecilik
b) Süt koyuncululuğu	l) Zeytin salamura
c) Besi sığırıcılığı	m) Halıcılık
d) Besi koyuncululuğu	n) Kilimcilik
e) Kültür mantarcılığı	o) Boylu fidan yetiştiriciliği
f) Bağcılık	ö) Ekoturizm
g) Seracılık	p) Fenni arıcılık
h) Meyvecilik	r) Dam örtülüğü projesi
D) Elektrik tesisatı yenileme	s) Güneş enerjisi ile su ısıtma
i) Dış cephe mantolama	ş) Manda yetiştiriciliği
i) Katı yakıtlı kalorifer sistemi	t) Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği (lavanta)
j) Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği (Maviyemiş)	u) Mikrokredi

11- ORKÖY kredi/desteklerini siz mi tercih ettiniz yoksa işletme müdürlüğünün tavsiye ettiği projeyi mi kabul ettiniz?

- İstedğim bir proje için ORKÖY destek/kredi aldım.
- ORKÖY'ün önerdiği projeyi kabul ettim.

12- Yukarıda belirttiğiniz kredi/desteklerin tercih imkânınız olsaydı hangi projeyi seçmek isterdiniz?
Yazınız.....

13- ORKÖY kredi/desteklerinden faydalandığım için; ..... cümlesini tamamlayan önermelere kesinlikle katılıyorsanız:5, Katılıyorsanız:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsanız:1 sütununu işaretleyiniz.

Önerme	5	4	3	2	1
a) Kendimi şanslı hissediyorum.					
b) Kredi borcum oldu, gerek yoktu.					
c) Köyde yaşam standartım yükseldi.					
d) Ekonomik anlamda kazancım oldu.					
e) Bir vatandaş olarak; devletin beni gözettiğini bilmek güvenimi artırdı.					

14- Devlet desteği olmasa siz bu projeyi kendi imkânlarınızla hayata geçirir miydiniz?

- Evet
- Hayır

15- Evetse Neden bu projeyi kendi imkânlarınızla hayata geçirirdiniz?

a) Bu projeye bizim ihtiyacımız vardı.
b) Bu projeyi uygulayınca gördük ki hayat standartımız yükseldi /ekonomik kazancımız oldu.
c) Zamana ayak uydurmamız gerekmektedir. Bu nedenle her türlü projeyi değerlendirebilirim

16- Hayırsa Devlet desteği olmazsa bu projeyi neden kendi imkanlarınızla gerçekleştirmezsiniz?

a) Projeyi uygulayınca gerekli / kazançlı olmadığını gördüm.
b) Projeler çok maliyetli yeterli ekonomik gücümüz bulunmamaktadır. Bu nedenle projeyi gerçekleştiremem.
c) Bu proje konusuna ihtiyacım yoktu zaten. Öylesine başvurdum.

Ek 2'nin devamı

- 17- Aldığımız ORKÖY desteği ile ilgili olarak aşağıdaki önermeleri puanlayınız. (Verilen önermelere kesinlikle katılıyorsanız:5, Katılıyorsanız:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsanız:1 sütununu işaretleyiniz.)

Önerme	5	4	3	2	1
a) Projelerin duyurulma şekli yeterlidir.					
b) Projelere başvuruda köylünün yapabileceği prosedürler uygulanmıştır.					
c) Proje başlıklarının seçiminde köylünün ihtiyaçları göz önüne alınmıştır.					
d) Proje konusu bulunduğumuz yöreye ve ihtiyaçlarımıza uygundur.					
e) Projeden yararlanacakların tespitinde adaletli davranılmıştır.					
f) ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma süreci oldukça yorucudur.					
g) ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma sürecinde gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.					
h) Orman köylülerinin bu şekilde desteklenmesi ülke kalkınması için faydalıdır.					
ı) Orman köylülerinin ORKÖY desteklerinden her yıl haberdar edilmesi gerekmektedir.					
i) Aldığımız destek ve kredi projenin uygulanabilirliği açısından yeterlidir.					
j) Aldığımız kredi ve desteğin tamamını bu proje için kullandım.					
k) ORKÖY destek ve kredileri ile yapılan bu projeler köy hayat standartlarını yükseltmektedir.					
l) ORKÖY projelerinin çeşitleri artırılmalıdır.					
m) Bu proje çeşitleri yeterlidir.					
n) Devlet köylünün getirdiği projeyi incelemeli ve o projeye kredi vermelidir.					
o) Ben istemesem de yine de destekten faydalanmak için bu proje desteğini aldım.					
ö) Kredi oranları daha çok düşürülebilir.					
p) Hibe/destek oranları artırılmalıdır.					
r) Proje kapsamında verilen destek ve krediyi proje dışında başka bir ihtiyacım için kullanmak istedim.					
s) Proje kapsamında verilen destek ve kredinin tamamını proje için kullandım.					
ş) Proje tamamlandıktan sonra yapılan denetimler projenin sağlıklı olarak tamamlanması için gereklidir.					

- 18- Orman köylüsünün desteklenmesinde işe girme hususunda ayrıca desteklenmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?

.....
Ankete katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Ekleme istediğiniz öneri, görüşlerinizi yazınız.
.....
.....
.....

EK 3 Daday İlçesine Bağlı ORKÖY Kredisi Almamış Orman Köylülerinin Anket Soruları

Sayın Katılımcı;

Bu anket tarafımdan hazırlanmakta olan bir araştırmaya veri sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Araştırmanın amacı Devlet destekli ve kısaca ORKÖY olarak isimlendirilen destekler hakkında yöre halkının da görüşlerini ayrıca ortaya koymaktır. Bu amaçla yapılan bu anketlerle elde edilen veriler genel bir değerlendirmeye tabi tutulacak, bu veriler başka hiçbir amaçla kullanılmayacak, hiçbir anket formu tek başına değerlendirilmeyecek ve anketi yanıtladınlar ile verilen yanıtlar kesinlikle gizli tutulacaktır Bu amaçla hazırlanan anket çalışmasına verdiğiniz destekten dolayı teşekkür ederiz.

Seçil UZUNHASAN

Dr. Öğr. Üyesi Seda ERKAN BUĞDAY

Köy:.....

- 1- Yaş:.....
- 2- Cinsiyet:.....
- 3- Eğitim Durumunuz
  - a) Okuryazar değil
  - b) Okuryazar
  - c) İlkokul
  - d) Ortaokul
  - e) Lise
  - f) Ön lisans
  - g) Lisans
  - h) Lisansüstü
- 4- Mesleğiniz: .....
- 5- Aylık geliriniz:
  - a) 1000 TL'nin altında
  - b) 1001-2000 TL
  - c) Asgari ücret (2020,90 TL)
  - d) 2030 TL-3000 TL
  - e) 3001 TL-4000TL
  - f) 4001 TL-5000TL
  - g) 5001 TL-6000 TL
  - h) 6001 TL-7000 TL
  - I) Diğer .....
- 6- Orman sizin için ne ifade ediyor? (bir seçenek işaretlenecek)
  - a) Hayatın bir parçası
  - b) Sadece bir ağaç topluluğu
  - c) Faydalandığımız bir alan
  - d) Köyümüzün çevresinde yer alan doğal bir güzellik
  - e) Diğer .....
- 7- Sizce birine orman köylüsü diyebilmek için aşağıdaki özelliklerin hangisinin bulunması yeterlidir? (bir seçenek işaretlenecek)
  - a) Sadece nüfus kütüğü orman köyünde olması yeterlidir.
  - b) Sadece orman köyünde ikamet etmesi yeterlidir.
  - c) Hem nüfus kütüğü hem de ikametinin orman köyünde olması gerekmektedir.
- 8- Köyün çevresinde yer alan ormanlık alan size ne ifade etmektedir? (Verilen önermelere kesinlikle katılıyorsanız:5, Katılıyorsanız:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsanız:1 sütununu işaretleyiniz.)

Önerme	5	4	3	2	1
a) Hayvanlarımızı otlattığımız alandır.					
b) Gözümüze ve ruhumuza ferahlık veren güzel bir yeşil alandır.					
c) Sadece ağaç topluluğudur.					
d) Avlandığımız bir avlaktır.					
e) Havamızı temizleyen bir alandır.					
f) Yakacak ve yapacak odun temin ettiğimiz bir alandır.					
g) Altında yetişen bitki, mantar ve meyvelerinden faydalandığımız bir alandır.					
h) Benim için hiçbir şey ifade etmemektedir.					

Ek 3'ün devamı

9- Siz ORKÖY destek ve kredilerini ilk defa kimden/nasıl öğrendiniz?

- a) ORKÖY broşürlerinden d) ORKÖY desteği alan kendi köyünün sakinlerinden
b) İşletme Şefliği toplantılarından e) Köy muhtarımızın yaptığı bilgilendirme toplantısından
c) ORKÖY desteği alan diğer köylerden f) Radyo-TV kamu spotlarından

10- ORKÖY kredi/desteklerinden hangisini almak istersiniz?

a) Süt sığırıcılığı	k) Bodur ve yarı bodur meyvecilik
b) Süt koyuncululuğu	l) Zeytin salamura
c) Besi sığırıcılığı	m) Halıcılık
d) Besi koyuncululuğu	n) Kilimcilik
e) Kültür mantarcılığı	o) Boylu fidan yetiştiriciliği
f) Bağcılık	ö) Ekoturizm
g) Seracılık	p) Fenni arıcılık
h) Meyvecilik	r) Dam örtülüğü projesi
İ) Elektrik tesisatı yenileme	s) Güneş enerjisi ile su ısıtma
i) Dış cephe mantolama	ş) Manda yetiştiriciliği
ı) Katı yakıtlı kalorifer sistemi	t) Tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği (lavanta)
j) T. ve Ar. B. Y. (Maviyemiş Ligarba)	u) Mikrokredi
.....	

11- Devlet desteği olmasa siz bu projeyi kendi imkânlarımızla hayata geçirir misiniz?

- a) Evet c) Hayır

12- ORKÖY kredi/destekleri sizin istediğiniz bir destek olmasa da yine de başvuru yapar mısınız?

- a) Evet başvururum.
b) Hayır başvurmam.

13- Sizce çevrenizde ORKÖY desteği alanlar bu desteği verimli bir şekilde kullanabildiler mi? (cevap hayır ise nedeni nedir? Yazınız.

- a) Evet
b) Hayır .....

14- ORKÖY kredi/desteklerinden faydalananlar için; ..... cümlesini tamamlayan önermelere kesinlikle katılıyorsunuz:5, Katılıyorsunuz:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsunuz:1 sütununu işaretleyiniz.

Önerme	5	4	3	2	1
a) Köyün şanslılarıdır.					
b) Kredi borçları oldu, gerek yoktu.					
c) Köyde yaşam standartları yükseldi.					
d) Ekonomik anlamda kazançları oldu.					
e) Bir vatandaş olarak; devletin onları gözettiğini bilmek onların güvenini artırmıştır.					

Ek 3'ün devamı

15- Yörenizde ORKÖY desteği ile ilgili olarak gerçekleştirilen aşağıdaki önermeleri puanlayınız. (Verilen önermelere kesinlikle katılıyorsanız:5, Katılıyorsanız:4, Kararsızsanız:3, Katılmıyorsanız:2, Kesinlik katılmıyorsanız:1 sütununu işaretleyiniz.)

Önerme	5	4	3	2	1
a) Projelerin duyurulma şekli yeterlidir.					
b) Projelere başvuruda köylünün yapabileceği prosedürler uygulanmıştır.					
c) Proje başlıklarının seçiminde köylünün ihtiyaçları göz önüne alınmıştır.					
d) Proje konuları bulunduğumuz yöreye ve ihtiyaçlarımıza uygundur.					
e) Projelerden yararlanacakların tespitinde adaletli davranılmıştır.					
f) ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma süreci oldukça yorucudur.					
g) ORKÖY kredi ve desteklerinden faydalanma sürecinde gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.					
h) Orman köylülerinin bu şekilde desteklenmesi ülke kalkınması için faydalıdır.					
ı) Orman köylülerinin ORKÖY desteklerinden her yıl haberdar edilmesi gerekmektedir.					
i) Alınan destek ve krediler projelerin uygulanabilirliği açısından yeterlidir.					
j) Alınan kredi ve desteklerin tamamı bu projeler için kullanılmaktadır.					
k) ORKÖY destek ve kredileri ile yapılan bu projeler köy hayat standartlarını yükseltmektedir.					
l) ORKÖY projelerinin çeşitleri artırılmalıdır.					
m) Bu proje çeşitleri yeterlidir.					
n) Devlet köylünün getirdiği projeyi incelemeli ve o projeye kredi vermelidir.					
o) Ben istemesem de yine de destekten faydalanmak için bu proje desteğine başvurudum.					
ö) Kredi oranları daha çok düşürülebilir.					
p) Hibe/destek oranları artırılmalıdır.					
r) Proje kapsamında verilen destek ve kredilerin proje dışında başka bir ihtiyaç için kullanması uygundur.					
s) Proje kapsamında verilen destek ve kredinin tamamı proje için kullanılmaktadır.					
ş) Proje tamamlandıktan sonra yapılan denetimler projenin sağlıklı olarak tamamlanması için gereklidir.					

16- Orman köylüsünün desteklenmesinde işe girme hususunda ayrıca desteklenmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?

.....
Ankete katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Eklemek istediğiniz öneri, görüşlerinizi yazınız.
.....